

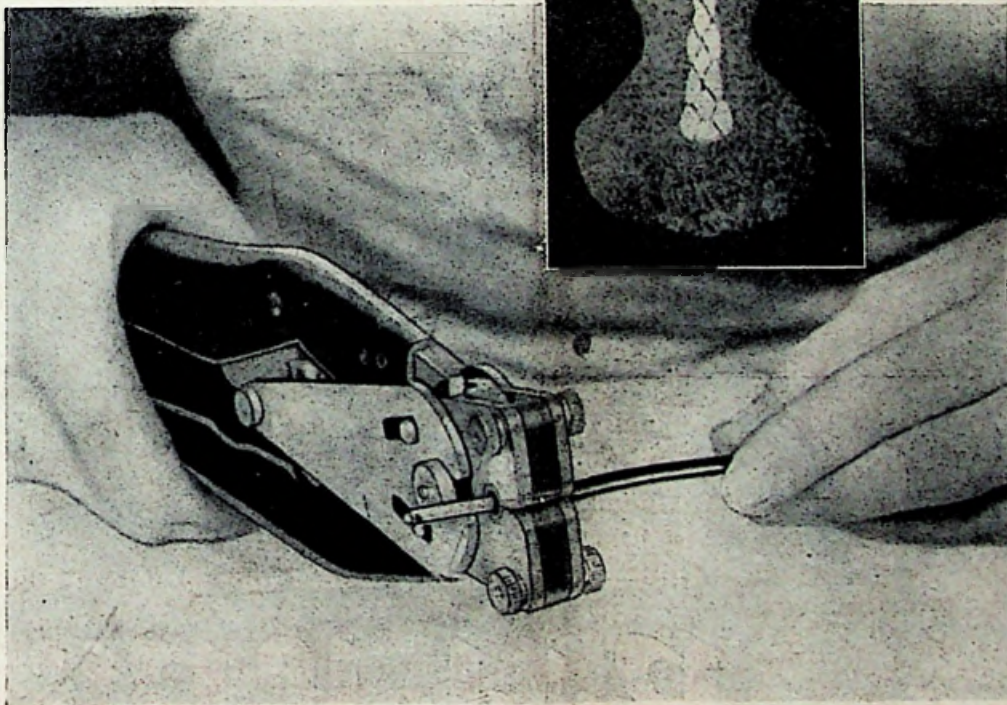
Electro Radio Mercur

Technisch commercieel vakblad

Veertiendaags Officieel Orgaan van de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht, de Vakgroep Detailhandel in Electriche Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen, de Vakgroep Detailhandel in Radio-artikelen, de Vakgroep Tusschenpersonen in Electrotechnische Producten, en de Nederlandse Electrotechnische Winkeliers Organisatie. Directie, Redactie en Administratie: Kalverstraat 35, Amsterdam C. Telefoon Directie en Adm. 0 2900-35253; Redactie 0 2900-40453.

25 FEBRUARI 1950 113
5e JAARGANG Nr.

Draadverbinding

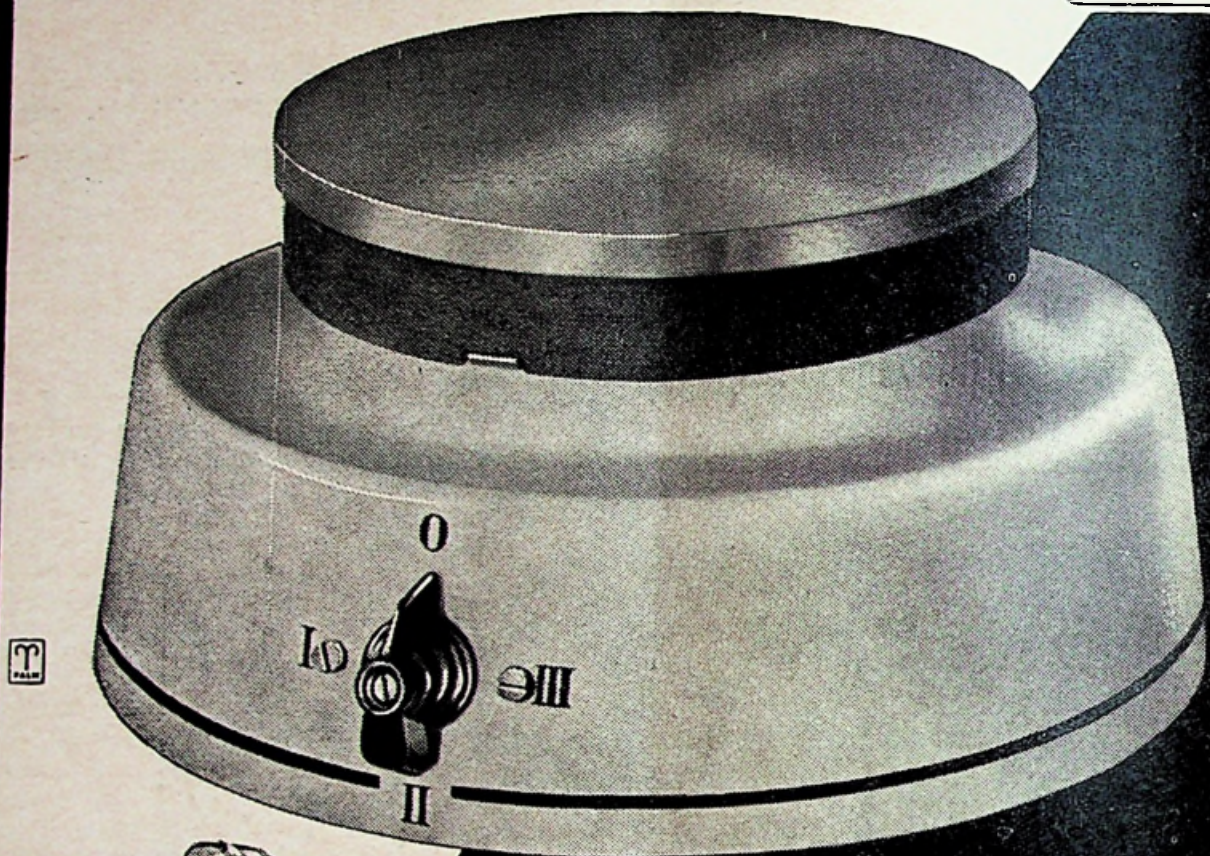

zonder
solderen

Wij beelden hierbij af een nieuw gereedschap dat direct een verbinding kan maken, zonder dat er moet worden gesoldeerd. Deze tang heeft de eigenschap dat als men een draad in een busje steekt en dit busje in de tang brengt, het zo wordt ingeknepen, dat er een hechte, electriche goed-geleidende verbinding ontstaat. De werking van de tang is tamelijk eenvoudig. Wij verwijzen hiervoor naar een meer uitgebreide beschrijving op blz. 71. De inzet toont een microfoto van een doorsnede van een met de tang gemaakte verbinding. (Vergroting drie keer).

INHOUD: Met een beschouwing over het ambacht beginnen wij dit nummer. De titel luidt: Industrie heeft Ambacht nodig. Men ziet hieruit dat de industrialisatie zou kunnen mislukken, als het ambacht verstek liet gaan! Vervolgens behandelt onze G.E.B. inspecteur een ongeval met schemerlamp, de zgn. „snoerbrand“. Onze redacteur Radio-Corver bespreekt de wisseling van de golflengten der omroepzenders op 15 Maart a.s. In de serie: Het ontsnauwen van de gloeilamp, wordt het trekken van de gloeidraad behandeld. Vervolgens het Vakgroep- en Organisatienieuws. Het electronisch orgel wordt op blz. 77 besproken. Onze belastingkundige redacteur sluit dit nummer met een interessante bijdrage, onder het hoofd: Afschaffing ondernemersbelasting betekent voor de meeste N.V.'s belastingverhoging!

Hier is de regelbare
RuTon *kookplaat*

Sierlijk van vorm
Crème met zwarte bies geëmailleerd
Overkookrand
3 maal regelbaar:
1200 watt - 940 watt - 200 watt.
Uiterst solide geconstrueerd voor jarenlang gebruik.

Rudolf Blick

ELECTRISCHE APPARATEN- EN
METAALWARENFABRIEK N.V. DEN HAAG

ELECTRO RADIO MERCUUR

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
Kalverstraat 35, Amsterdam C.
Telefoon O 2900/35253 en 40453

ABONNEMENTSPRIJS: f 5,— per jaar;
voor leden van de aangesloten vakgroepen e.d.
f 3,— per jaar. Losse nummers f 0,20.

UITGAVE VAN DE N.V. UITGEVERS MIJ. DILIGENTIA, AMSTERDAM
Postgirorekening 136400 — Bankrekening Twentsche Bank

Industrie heeft ambacht nodig

Maar dit verhoge zijn deskundigheid!

Tussen het geraas en gejaag van ons gemechaniseerd en verzakelijkt leven door, vinden we zo nu en dan een rustpunt in een beschouwing van de bewogen toewijding, welke er schuilt in het ambacht. We horen een liedje van een Vlaamse bard over de tevreden hamerslag van een schoenmaker of over de gezellige illusies van een verliefde smid. We raken weer even uit de alledaagse sleur door de schets van onze schrijver Aart van der Leeuw, wanneer hij de samenwerking weergeeft van al de verschillende ambachtslieden, die een kathedraal doen verrijzen. De vermaarde Franse auteur Léon Paul Farque toog niet lang vòòr zijn dood naar die straatjes van Parijs, waar het nog van ambachtspatrons krioelt, en over het verslag, dat hij van zijn wandeling uitbrengt in een tijdschrift, dat de banden tussen zijn land en het onze wil versterken, ligt de wijdingrijke sfeer van een bedevaart.

Meestal wordt onder ambacht verstaan het geheel van kleine nijverheidsbedrijven, waarin, zonder de wezenlijke hulp van machines, voorwerpen worden vervaardigd, die het massale karakter missen. Het gaat hier dus niet om arbeid in het algemeen, zelfs niet om de loutere handarbeid.

Evenzeer verwijderen wij ons van hetgeen men kunstambacht of kunstnijverheid pleegt te noemen, ofschoon dit onderscheid tussen het artistieke en het meer praktische ambacht niet altijd is toegepast. Beide toch waren eenmaal in dezelfde gilden verenigd, zodat, hadden de bekende edel-smeden Brom in de middeleeuwen geleefd, zij in één vakorganisatie hadden gezeten met de sterke man, die onze kachels zet.

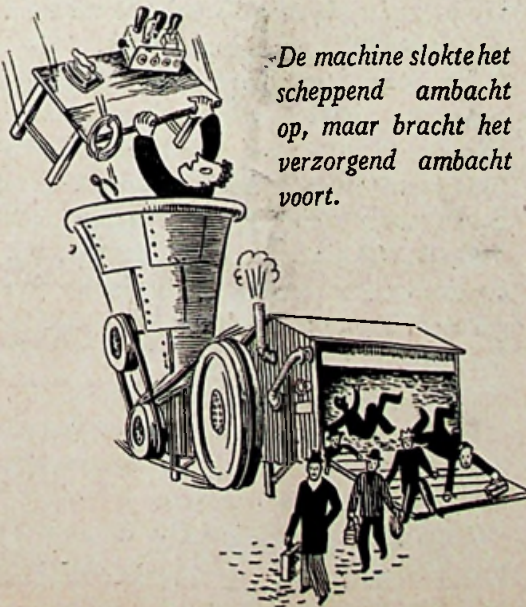
Scheppend en verzorgend ambacht

Er zijn er, die op historische en culturele gronden die eenheid willen herstellen. Al dient men dit streven met sympathie te begroeten, toch moeten wij beseffen, dat het moderne leven (ook voor zover wij dit aanvaarden) een onderscheid tussen zuiver-practische en meer-kunstzinnige ambachten onontbeerlijk doet zijn. De meeste technische ambachten zijn daar, om deze

scheiding te rechtvaardigen, en door de overgang van „scheppend” naar „verzorgend”, welke de technische ambachten thans doormaken, is die kloof nog wijder geworden. Aldus is ook de gebruikelijke definitie van het ambacht van de werkelijkheid vervreemd geraakt.

Wij behoeven het ambacht echter niet als een zuster van de kunst te beschouwen om het te kunnen liefhebben en het de beschermende hand te willen bieden. Ook het zuiver praktische ambacht eist terecht onze belangstelling op, en dit mag weer alleen verzorgend zijn in plaats van scheppend, want dan behoudt het zelfstandige handwerk zijn bijzondere maatschappelijke betekenis nog in hoge mate.

Doordat het ambacht bijna uitsluitend door kleine ondernemingen wordt vertegenwoordigd, bevordert het mede de economische standvastigheid van onze samenleving. Om deze bewering te staven is wel het volgende voorbeeld gebruikt: Een huis staat even stevig, of het gefundeerd is op drie of vier zware zuilen, dan wel op vele lichtere palen. Wanneer echter een van de dikke palen gaat wankelen, lijdt de stabiliteit van het huis ernstiger gevaar,

dan wanneer enkele van de dunnere palen zouden weigeren. Zo is het economische leven, dat geschaagd wordt door enkele grote bedrijven, veel minder stabiel, dan hetgeen dat door vele kleinere bedrijven wordt gestut.

Spreiding van eigendom

Deze zinspeling op de differentiatie, welke er in het ambacht als ondernemingsvorm ligt, brengt ons vanzelf op de sociologische betekenis van het kleinbedrijf. Een maatschappij, die uit vele kleine ondernemingen bestaat, bevindt zich in de nabijheid der spreiding van de eigendom, vormt dus een vruchtbare bodem, voor de ont-proletarisering, welke het naaste doel is van onze sociale politiek.

Hoe meer zelfstandige mensen, des te beter het is; als hun bekwaamheid en verantwoordelijkheidsbesef hen deze positie maar waardig maken.

Bovendien mag men wel beweren, dat de gezellen en de leerlingen uit de ambachten over het algemeen een veel menswaardiger bestaan leiden dan de industriële arbeiders, vooral als men er aan denkt, dat de mens niet leeft van brood alleen en dat de indruk slechts een nummer te zijn, niet alleen deprimeert, maar ook demoraliseert. Als opleidingsoordje is het ambachtsbedrijfje ideaal, omdat het allround vaklieden aflevert, en wat nog belangrijker is, ook pedagogisch tot betere resultaten leidt.

Ten dele geldt dit ook allemaal voor de zgn. middenstand in het algemeen, dus evenzeer voor de detailhandelaar, maar deze mist de voldoening en de vormende kracht, die de kinderen zijn uit het huwelijk van hoofd en hand. Bovendien al vormt ook de detailhandelaar een onmisbaar rad in het uurwerk van onze economie, het is te begrijpen, dat in onze tijd en misschien wel vooral in ons land, met hun al te commerciële inslag, maar hun sterke behoefte aan productiviteit-in-enger-zin, de sympathie vooral uitgaat naar hem, die zijn handen gebruikt (en dit nog vaak voor het vervaardigen van dingen, welke de rijke variatie van het leven weerspiegelen) en die kwaliteit boven kwantiteit stelt.

Een actieve post op de balans, waarmee we een oordeel over het ambacht vellen, vormt ook de stille maar gestadige ijver, waarmee het ambacht als pionier op technisch terrein optreedt. Het waren bijv. ambachtslieden, die de eerste radio-ont-

vangers in elkaar hebben gezet. De ambachtsman effent zo de wegen, die het grootbedrijf zal betreden om straks de ambachtelijke pionier te verdrijven.

Inderdaad, het wordt wel eens vergeten: de zelfstandige ambachtsman is op technisch gebied als wegbereider opgetreden, waarna de industrie de productie van het inmiddels populair geworden artikel overnam. Anderzijds echter schonk de industrie het aanzijn aan, althans verhoogde zij de belangrijkheid van, het verzorgende ambacht, waartoe ook het installerende ambacht behoort. Immers smeden, loodgieters, centrale-verwarmingsinstallateurs, zaken in sanitair, radio- en andere electrotechnische installateurs en anderen houden zich nu voornamelijk bezig met de plaatsing en het onderhoud van die gebruiksvoorwer-

pen en instrumenten, welke door de industrie en dan meestal in massafabricage zijn vervaardigd.

Technische voorlichting vereist

Hiermede valt het volle licht op de bijzondere betekenis, die het ambacht voor de lezers van dit vakblad heeft. Er wordt echter van bevoegde zijde over geklaagd, dat de beoefenaren van het installateursambacht zich niet ten volle van deze ontwikkeling en verhouding rekenschap geven. In dit verband vestigen wij de aandacht op hetgeen de heer J. W. Willemsen, o.a. lid van de Hoofdkommissie voor de Industrialisatie en voorzitter der commissie voor de vakopleiding van de Stichting van de Arbeid, in de Kroniek van het Ambacht opmerkt:

„Het is voor de industrie een economisch belang in de lande te kunnen beschikken over vakkundige ambachtslieden voor onderhoud en reparatiewerkzaamheden. Gaarne zal de industrie van de diensten van het ambacht gebruik maken, omdat het zenden van een fabrieksmonteur vaak storend en altijd duur werkt, doch dan dient het ambacht tijdig te zorgen voor de benodigde kennis van apparaten en machines. Hieraan heeft het helaas in het verleden maar al te vaak ontbroken, zoals bijv. op het gebied van radioapparaten, huishoudelijke elektrische toestellen en de machinale landbouwwerktuigen. Op deze gebieden was het ambacht destijds niet in staat de gevraagde service te verlenen, met het gevolg, dat de desbetreffende industrieën en in het tweede geval de electriciteitsbedrijven dit werk zelf ter hand namen en hiermede het ambachtsgebied gingen betreden. Dat hiertegen door het ambacht werd geprotesteerd, is begrijpelijk, maar alle actie tegen overheidsverkoop en overheidsservice blijft zonder resultaat, indien het ambacht niet zelf de hand aan de ploeg slaat en zorgt voor de nodige deskundigheid.”

Ongeval met schemerlamp

door L. van der Post, Technisch ambtenaar G.E.B.

Laat geen snoeren onnodig onder spanning staan!

Voorbijgangers bemerkten achter de vensters van een onzer grachtenhuizen een rode gloed.

De inmiddels toegesnelde brandweer kon met een slang op de waterleiding de brand spoedig meester worden. Deze beperkte zich dan ook tot een hoek van de kamer.

De bewoonster van het betrokken perceel bleek afwezig te zijn, zodat men aanvankelijk dan ook niet begreep wat de oorzaak kon zijn.

De brand was in een hoek van de kamer ontstaan en had de gordijnen, de boeken-

kast en het houtwerk van het raamkozijn vlam doen vatten.

Bij onderzoek bleek echter, dat het snoer van de in de nabijheid staande schemerlamp nog op de wandcontactdoos aangesloten was en de gloeilamp in de lamphouder teruggedraaid.

De isolatie van dit snoer bleek van af de contactstop tot de lamphouder geheel verkoold te zijn.

Volgens verklaring van de bewoonster was het snoer van deze lamp nooit vernieuwd, hoewel de lamp reeds... 25 jaar in haar bezit was.

Daar hier verder geen enkele aanleiding tot brand aanwezig was, ligt de veronderstelling voor de hand dat wij hier met de zgn. „snoerbrand” te maken hebben. Dit verschijnsel doet zich voor bij snoeren, waarvan de isolatietoestand slecht is en waarbij dan, zonder dat er een hoge kortsluitstroom optreedt, toch stroomdoorgang via de slechte isolatie van het snoer plaats vindt, zodat de mogelijkheid aanwezig is dat de smeltveiligheid intact blijft.

De door deze stroomdoorgang in het snoer ontwikkelde warmte kan oorzaak zijn, dat het snoer een zeer hoge temperatuur aanneemt en de in de nabijheid zijnde licht brandbare stoffen in brand geraken.

Op de foto zien wij dan ook dat de wandcontactdoos op een verkeerde plaats aangebracht is, nl. op de houten dekluis achter het gordijn, zodat het snoer steeds in de onmiddellijke nabijheid daarvan is.

In dit geval had men de wandcontactdoos op de muur en \pm 25 cm van het kozijn aan moeten brengen.

Zoals men zal begrijpen is de kans op brand, wanneer men de wandcontactdoos op de muur aanbrengt veel geringer.

Het spreekt namelijk van zelf, dat voor dit alles technische voorlichting, speciale vakopleiding en vooral nauw contact met de bedrijven, die de machines en instrumenten fabriceren of in de handel brengen, nodig zijn.

Dit echter gaat, zoals de heer Willemsen verder terecht verklaart, de krachten van de normale ambachtsman te boven; hiervoor is daarom nodig een centrale, goedgeoutilleerde instelling als een *technologische instituut*, dat zich in het bijzonder met het ambacht, de kleine en middelgrote bedrijven bezighoudt.

Indien dit denkbeeld van de heer Willemsen zou worden verwezenlijkt en het ambacht de diensten, die de bedoelde instelling zou kunnen bewijzen, ten volle zou benutten, dan zouden de verheffing en veredeling van een groot deel van het ambacht verwezenlijkt zijn. Juist omdat het technische ambacht in onze dagen minder scheppend dan verzorgend is, ontgaan hieraan grotendeels de resultaten, welke de propaganda voor het ambacht in het algemeen oplevert, aangezien deze propaganda meestal slechts de loftrompet over het scheppende ambacht steekt. Het verzorgende ambacht -waarbij, zoals gezegd, hier ook het installerende ambacht wordt gerekend- kan slechts gehandhaafd worden door verhoging der vakbekwaamheid en der kennis van het moderne industriële product. Propaganda kan deze ambachtstak missen, want de grote nijverheid, die van zijn pioniersarbeid profiteerde en deze tenslotte overnam, zit nu weer om zijn diensten te springen.

Aldus behoeft ook de leuze „industrialisatie” geen dreigement voor het ambacht te zijn; integendeel met de groei van de industrie zal ook het zgn. verzorgende ambacht aan betekenis winnen. Dat voorlopig waarschijnlijk geen dichter een romantisch deuntje zal wijden aan de liefdesperikelen van de meester-installateur of diens gezin-overall, moge ons daarbij niet hinderen!

Einde van een lastige periode

De Golflengten der Omroepzenders verbeterd

door J. CORVER

Wie Woensdagmorgen 15 Maart zijn radiotoestel inschakelt om de eerste Nieuwsberichten te beluisteren voordat hij zich gereed maakt om zich naar zijn dagelijks werk te begeven, loopt de kans om de bekende en vertrouwde stem te missen en inplaats daarvan Portugees te horen spreken door de omroeper te Lissabon of de schrik van zijn leven te ondergaan en Russisch te horen uit Kishinew. Want met ingang van 15 Maart verlaten onze Hilversum II en Hilversum I hun tegenwoordige plaats in de rij der golflengten en zullen Lissabon en Kishinew de meest daarmee overeenkomende plaatsen op de nieuwe schaal der golfverdeling moeten innemen. Maakt u echter niet ongerust! U vindt onze beide zenders gezond en wel terug als u maar op iets kortere golf afstemt dan u gewoon was.

Het plan ener nieuwe verdeling der omroepgolflengten kwam reeds in September 1948 gereed op een conferentie van Europese omroepdeskundigen, die gehouden werd, eerst te Kopenhagen en daarna voortgezet te Elseneur, bekend door slot Kronborg, waar Hamlet's drama zich afspeelde. Internationale conferenties zoeken gewoonlijk mildere streken op voor hun samenkomsten. Namen als Luzern, Locarno, Stresa, spreken boekdelen. Met het tot stand brengen van overeenstemming wilde het daar in het Noorden eerst niet goed vlotten. Er behoorden Russen tot de onderhandelaars en die waren hinderlijk lastig. Maar op het laatste moment, toen men dacht dat alle praten vergeefs was geweest en men ook al besloten had, er maar mee op te houden, werd het door de anderen aanvaarde verdelingsplan voor de golflengten toch goedgekeurd.

Men was er in geslaagd, dat plan zo te maken, dat op de middengolven door enige uitbreiding van het frequentiegebied plaats ontstond voor 121 „kanalen” tussen 529 en 1602 kilohertz, met 9 kHz tussenafstand, behalve voor de kanalen 113-121, waar 8 kHz als afstand tussen opeenvolgende kanalen is aangenomen, terwijl er 'n aantal golven zijn, die door twee of meer op de kaart ver uiteengelegen zenders moeten worden gedeeld of gebezigd voor nationale gelijkwellen - systemen; en ten slotte zijn twee frequenties (kanalen 107 en 120, frequenties 1484 en 1594 kHz) aan een groot aantal landen toebedeeld voor zwakke hulpzenders.

Nederland verkreeg kanaal 25, 746 kHz = 401,9 meter geheel exclusief voor zich en kanaal 54, 1007 kHz = 297,9 meter gedeeld met de 20 kW zender Aleppo in Syrië, die wel geen storing zal geven.

Daarmede zijn wij af van de storing door

„de Rus” op onze tegenwoordige 415 meter golf en dat mag als een grote winst worden geboekt. Alleen voor onze hulpzenders (regionale zenders) moeten wij volgens het plan gebruik maken van kanaal 120, 1594 kHz = 188,2 meter, inplaats van de tegenwoordige 245 m.

Aangezien een zeer groot aantal Europese zenders zich volgens het plan op andere golflengten moest instellen, waarvoor zij ten dele nieuwe antennes moesten bouwen, werd de invoering van het nieuwe plan tot 15 Maart 1950 uitgesteld. Vraagt men zich nu af hoe het komt, dat men er slechts één maand vóór die fatale datum weer definitief iets over heeft vernomen, dan moet het antwoord luiden: nieuwe internationale strubbelingen, waardoor het nog haast als een wonder mag worden beschouwd, dat er helemaal iets van kan komen.

De onderhandelingen te Elseneur werden gevoerd in het kader van de nog van vóór de oorlog bestaande Union Internationale de Radiodiffusion (UIR) die zetelde te Genève en die te Brussel een goed met personeel en met apparatuur bezet contrôle-centrum in stand hield, dat door dagelijkse metingen zorgde, dat inderdaad de verschillende zenders op de hun toegewezen golflengten bleven werken.

In de boezem van die UIR hebben de Russen moeilijkheden gemaakt, die ten gevolge hadden, dat met hun samenwerking een nieuwe Organisation Internationale de Radiodiffusion (OIR) werd opgericht, waaraan de Engelsen niet wilden deelnemen en waar kortgeleden alle niet met Rusland verbonden landen weer uit getreden zijn. De OIR had intussen het technische contrôle-centrum te Brussel in feitelijk beheer gekregen en toen de anderen uit de OIR traden, besloot Rusland het centrum naar Praag over te brengen en begon het de zaak te Brussel leeg te halen.

Hierop heeft de Britse Omroep het initiatief genomen om de vertegenwoordigers der Europese landen samen te roepen voor een conferentie te Torquay, een Engelse winterbadplaats in Devonshire (zacht, tegen de oceaanslagen beschermd klimaat), waar de Russen niet aanwezig waren en waar nu juist in de allerlaatste weken is besloten, dat de niet-Russische Europese landen een Union Européenne de Radiodiffusion (UER) stichten; verder dat zij zullen trachten, op 15 Maart de nieuwe golfverdeling door te zetten, de zetel der nieuwe Union (dus toch weer een unie, dus „eenheid”) weer te Genève te vestigen en de resten van het contrôle-centrum te Brussel enigszins bedrijfsklaar te maken.

Absolute garantie, dat men er nu nog

in zal slagen, klokke 12 uur tussen 14 en 15 Maart met alles gereed te zijn voor het in bedrijf stellen der nieuwe golflengten door al de betrokken zenders, is er natuurlijk niet.

Maar nu fluistert men een merkwaardig gerucht rond:.... als West-Europa het golflengteplan inderdaad weet door te zetten, dan zal ook Rusland de aan dat land toegewezen, nieuwe golflengten in gebruik gaan nemen en niet dwars tegen de stroom ingaan.

Dan verhuist „onze” Rus, die op 415 meter zoveel kwaad stichtte, naar „kanaal” 29, 782 kHz = 383,4 meter, dat is 4 „kanalen” van ons vandaan. Als men deze zender „voor de Russische troepen”, evenals de zenders in Duitsland voor de Britse, Franse en Amerikaanse troepen meetelt, krijgt Duitsland in het nieuwe plan totaal 12 golflengten plus nog één voor Saarbrücken, maar geen lange golf meer.

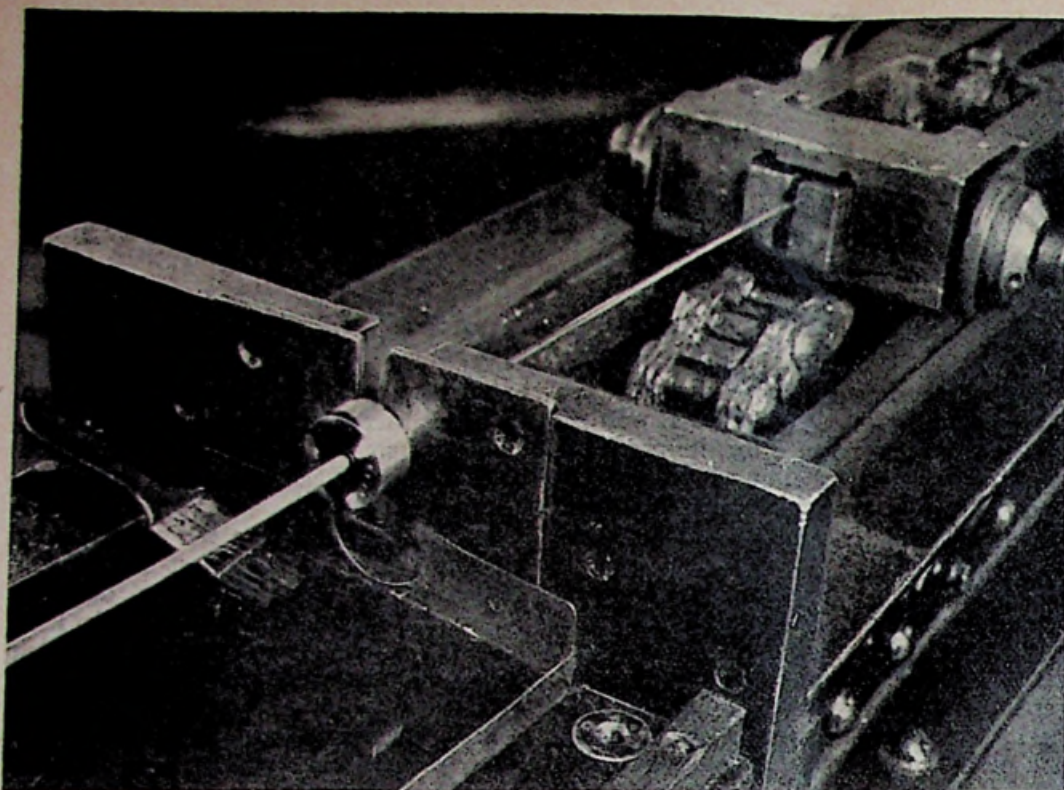
Wat het lange golfgebied betreft, behoudt alleen Drotwisch zijn plaats op precies 1500 meter, met Motala en Kiew naast zich. Frankrijk krijgt een 450 kW zender Allouis op golflengte 1828 m (164 kHz). Nederland is zijn vroegere lange golf definitief kwijt.

Voor ons land mogen we ons intussen, als alles nu verder goed gaat, wel geluk wensen. Alleen de overgang der regionale zenders van 245 op 188,2 meter zal waarschijnlijk eigenaren van oudere apparaten verdrieten omdat zij er „zo laag niet meer bij kunnen”.

ELECTRO-LARIA

„Hij heeft nog hetzelfde costuum van vorige week aan!”

Het trekken van de wolframdraad door de opening van de diamant. Voordat de draad door de diamant wordt getrokken, wordt de draad roodgloeiend verhit door een gasvlam en met grafiet besmeerd.

ER ONTSTAAT EEN

Gloeilamp (4)

HET TREKKEN VAN DE GLOEIDRAAD

en het perfectionneren van de gehele lamp

De vorige keer hebben we gezien hoe de wolframstaven, die als het ware de grondstof vormen waaruit later de gloeidraad wordt getrokken, volgens een zeer ingewikkelde procedure tot dunne ronde staven worden gehamerd en uitgewalst. Deze bewerking heeft het materiaal zo stevig gemaakt, dat het verder tot de verlangde diameter kan worden getrokken. De doorsnede van de gloeidraad bedraagt nl. niet meer dan 1/40 mm, is dus belangrijk dunner dan een mensenhaar en betekent bijna een onzichtbaar maken van de draad.

Om deze „sterkte” van de gloeidraad te bereiken wordt hij onder voortdurende verhitte getrokken, waarbij de oorspronkelijk wolframstaaf steeds langer en dunner wordt. Bij dit proces passeert de draad achtereenvolgens een aantal zogenaamde „trekstenen”, voorzien van conische, d.i. kegelvormige openingen, die steeds nauwer worden, en tenslotte wordt de draad gevoerd door een reeks diamanten, waarin op een afzonderlijke fabrieksafdeling, in de diamantboorderij, onder de microscoop fijne kanaaltjes zijn geboord.

Het is interessant te weten, dat de diamant, die ons eigenlijk slechts als sieraad bekend is, als zgn. industrie-diamant bij het ontstaan van de gloeilamp een zeer belangrijke rol speelt. In de diamantboorderij boren bekwame vaklieden met fijne, snel ronddraaiende stalen naalden spits toelopende gaatjes in de diamanten. Met

een snelheid van 8000 toeren per minuut dringt de stalen naald door de hardste stof, die er bestaat, heen. Gebogen over hun microscoop volgen de diamantwerkers aandachtig de strijd tussen snelheid en hardheid, waarbij de snelheid het wint en de naald vibrerend door het diamant heen vreet.

De roletjes wolframdraad worden nu getransporteerd naar de spiraliseerafdeling, waar de draad in ingewikkelde machines onder voortdurende controle met behulp van microscopen tot spiralen, ja zelfs tot dubbele spiralen wordt gewonden. Deze spiraliseermachines werken met een grote snelheid 3000-6000 toeren per minuut en wikkelen uiterst gelijkmatig rondom een kern of „doorn” van het metaal molybdeen de spiralen. Deze kern wordt later langs chemische weg verwijderd, zodat ten slotte alleen de wolframspiraal overblijft.

Wij hebben nu de voornaamste onderdelen van de gloeilamp zien maken. In de glasfabriek zagen wij, hoe de ballons en het buis- en staafglas worden vervaardigd, in de edelgasfabriek leerden wij het produceren van de gasvulling der lampen kennen en ten slotte waren wij er getuige van hoe de wolframgloeidraad ontstaat.

Al deze onderdelen komen nu te zamen bij de gloeilampenmachines, om door deze machines, ware wonderen der techniek, geheel automatisch samengevoegd te worden tot een complete gloeilamp, gereed voor het gebruik.

Deze gloeilampenautomaten zijn heel moeilijk te beschrijven. Het wekt steeds meer verbazing, als men aan het begin van de procedure als eerste bewerking een paar glazen buisjes zich met de stroomtoevoerdraden ziet verenigen, vervolgens langs de machine voortgaande de overige onderdelen ziet toevoeren, met wiskundige nauwkeurigheid op hun plaats monteren, zodat ten slotte aan de andere zijde van de machine de lamp, compleet met huls en voorzien van de stempeling gereed is, om na de nodige controles te worden getransporteerd.

Het is opvallend, welk een grote rol de gasvlam bij het werken van een dergelijke gloeilampenmachine speelt. De gasvlam verwarmt, smelt af, buigt, boort gaatjes, last aan elkaar, al naar vereist wordt. In het eerste gedeelte van de machine wordt het glazen binnenwerk van de lamp vervaardigd en hierin de stroomtoevoerdraden geplaatst en ingesmolten. Een transportketting brengt het binnenwerk, het zogenaamde brugje of stel, naar het tweede gedeelte van de machine.

Hier wordt de krans van steunhaakjes geplaatst voor de gloeispiraal en deze erin bevestigd. Nu is het binnenwerk van de lamp klaar, en in het daaropvolgende gedeelte van de machine wordt de glazen ballon er over heen gezet en er mee versmolten, waarna de lamp door het pompbuisje wordt leeggepompt en met het gas-

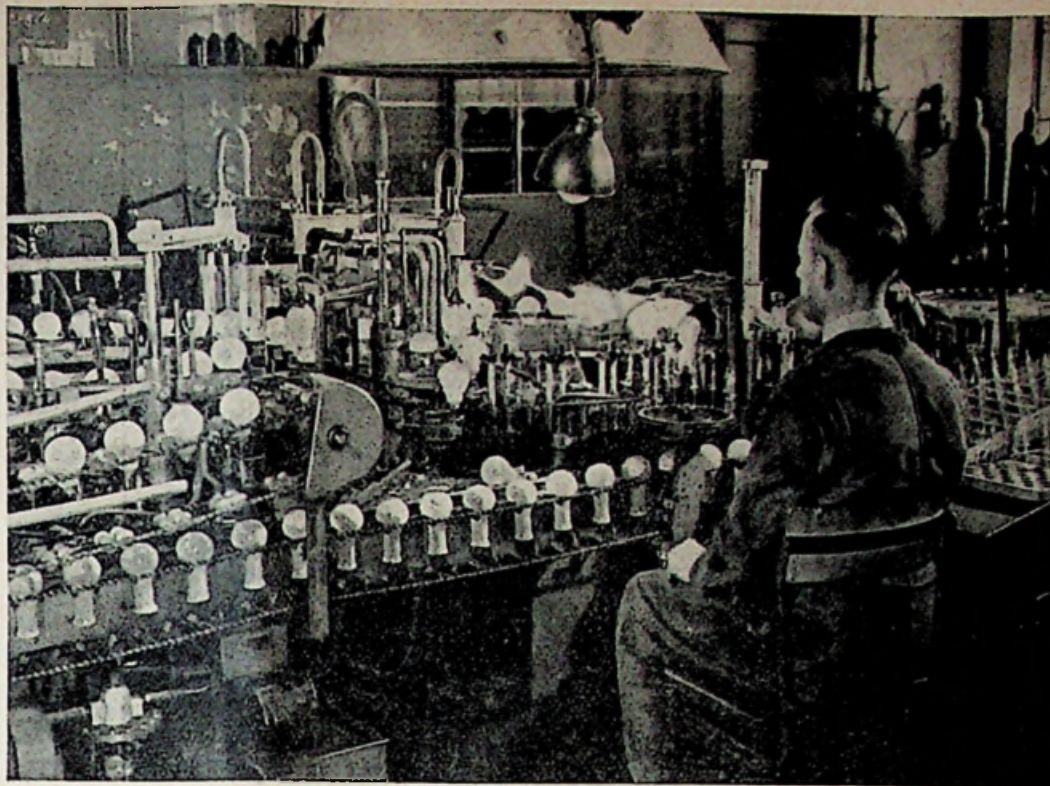
Hier ziet u naast elkaar - in gelijke verhouding afgebeeld - A: een mensenhaar, B een enkele spiraaldraad en C een dubbel gespiraliseerde gloeidraad.

De gloeilampenmachine, waarin het binnenwerk met de ballon verenigd wordt.

mengsel gevuld. Tenslotte wordt de ballon dichtgesmolten en de huls opgezet en vast gekit. Een dergelijk gloeilampenautomaat is in staat per uur duizend à twaalf honderd lampen kant en klaar af te leveren.

Eigenlijk zijn wij hiermee aan het einde van ons onderwerp gekomen; de gloeilamp is klaar. Maar er volgen nog een reeks van nauwkeurige contrôles, waarop wij nog iets nader willen ingaan. Men laat de lamp o.a. proefbranden op een hogere spanning dan waarvoor zij zijn gemaakt; verder wordt de lichtstroom van de lamp gemeten. Ook het vacuum of de gasvulling worden gecontroleerd. Hiertoe brengt men de lamp in een hoogfrequent electrisch veld; het daarbij ontstaande lichtverschijnsel laat gevolgtrekkingen toe over het gehalte van vacuum of gasvulling. Verder worden dagelijks een aantal exemplaren uit de gewone productie genomen, welke in zogenaamde brandramen aangebracht o.a. in de lampentoren op hun levensduur worden onderzocht.

Er moet ook gezegd worden, dat het gehele fabricageproces trouwens van het begin tot het einde stap voor stap nauwkeurig bewaakt en gecontroleerd wordt. Zo ondergaat het materiaal voor de gloeidraad niet minder dan een veertigtal analyses, alvorens het voor de fabricage wordt

vrijgegeven. De gloeispiralen worden tijdens de vervaardiging en na het afsnijden op maat onder de microscoop onderzocht. In de zgn. schokmachines heeft ook de beproeving plaats op mechanische sterkte. We zijn nu aan het einde van ons verhaal over het ontstaan van de gloeilamp. U heeft

gezien, dat dit doorgewone gebruiksvoorwerp, dat wij niet meer kunnen missen, eigenlijk wel — ondanks het feit, dat wij in onze inleiding afgesproken hadden het niet te doen — een technisch wonder te noemen is.

F. ENGEL.

Recht op eigen ideeën

Menig ambachtsondernemer heeft, wat de aanleg van een hem opgedragen verlichting betreft, soms goede nieuwe ideeën. Deze mogen maar niet zonder meer door anderen overgenomen of nagemaakt worden. De belevenissen van een onzer abonné's mogen tonen dat bescherming van eigen initiatieven wel mogelijk is. De betrokken ondernemer vertelt:

In begin December, hing ik, op verzoek van een installateur, enkele modellen lampen op in een lunchroom. Kort daarna vernam ik dat er geen order op gegeven kon worden en kreeg ik de modellen weer terug. Direct na de Kerstdagen passeerde ik de lunchroom en zag daar 8 lampen hangen geheel overeenkomstig mijn modellen. Na informatie bij de gerant vernam ik dat andere firma's, aangetrokken door mijn monsters, offerte hebben gemaakt voor de zelfde modellen. Een der grootste op dit gebied zond zelfs een tekenaar om mijn modellen te kopiëren. De directie heeft daarna een opdracht geplaatst aan een fabrikant die de gerant onbekend was.

Ik heb hierna een aanklacht ingediend bij de politie, wegens inbreuk maken op mijn auteursrechten.

Op grond van art. 10. - 10e van de Auteurswet 1912 is het namaken van „werken van, op kunstnijverheid toegepas-

te, kunst" verboden. Op grond van Art. 10-6e is de wet van kracht, o.a. op teken, schilder-, bouw- en andere werken van kunst.

Ik klaagde zowel de mij onbekende fabrikant aan, als de directie van de lunchroom, deze laatste wegens medeplichtigheid, uitlokker en opdrachtgeefster van deze inbreuk op mijn rechten. Ik verzocht inbeslagname en vernietiging van de ornamenten.

Tegen de fabrikant is proces verbaal opgesteld wegens de hiergenoemde inbreuken. De ornamenten zijn niet inbeslag genomen, deze inbeslagname is voorbehouden aan de Officier van Justitie, daar deze lampen niet meer ter verkoop hingen. Indien deze lampen bij de handel hingen, ter verkoop, zou inbeslagname wel zijn gevolgd.

In verband met de veel voorkomende diefstallen van geestelijk eigendom in onze branche meen ik U op een en ander attent te moeten maken, want in een soortelijk geval, kan de politie de betrokken voorraad van de winkelier, zonder meer inbeslag nemen, totdat de Officier uitspraak heeft gedaan. Daarna worden de artikelen terug gegeven, dan wel vernietigd indien de aanklacht in een vonnis overgaat. Een en ander geheel ten koste van de winkelier die dan maar moet zien om de goederen van z'n fabrikant vergoed te krijgen. Beide zijn nog voor schadevergoeding aan te spreken door de rechthebbende.

U ziet hieruit wel welke belangen erop het spel staan voor de winkelier en de fabrikant als deze modellen van andere, zonder meer na maken, kopen en verkopen of in voorraad hebben.

Het is misschien niet overbodig, u mede te delen dat ik de genoemde firma verzocht heb, sportief mede te werken om hier een vonnis te verkrijgen. Ik stel er nl. geen prijs op een collega tegen de lamp te laten lopen. Deze firma heeft er evenveel belang bij als ik om een vonnis te verkrijgen. Mijnerzijds zie ik deze zaak niet als een mogelijkheid om een schadevergoeding te eisen van mijn collega, doch alleen een mogelijkheid van een algemene waarschuwing.

Prijslijst Retaf

De Radio- en Electrotechnische Apparatenfabriek Retaf te Groningen zendt ons een nieuwe prijslijst met sterk verlaagde prijzen. Speciale aandacht wordt gevraagd voor weide-afrafter-artikelen waarvan de „nervus" en porselein isolatoren weer uit voorraad leverbaar zijn!

Een lezer vraagt:

Wie kan ons helpen aan een schema voor Korting Radio G. B. 2207 G. W.

Antwoorden gaarne aan:

Radio Ohm, Hoofdstraat 3a te Rotterdam

FORSE,
VLOEIENDE
LUNEN
GEDEGEN-
HOLLANDE
CONSTRUCTIE

*Nu ook voor
ons eigen land*

Tot dusver moesten onze koelkasten bijna uitsluitend voor de export worden bestemd. Thans is een deel der aanmerkelijk gestegen productie beschikbaar voor het binnenland en dáardoor werd het doel bereikt, dat ons bij de constructie steeds voor ogen heeft gestaan:

**EEN NEDERLANDSE KOELKAST
VOOR DE NEDERLANDSE MARKT**

Geen wachten op deviezen-toewijzingen meer: alles in guldens! - Alle onderdelen in eigen land voorradig: dus gemakkelijke service en een garantie, die vlot kan worden wáárgemaakt!

**ABSORPTIE-KOELKAST VAN
120 LITER.** In serie gebouwd.
Electrisch of gas.

**COMPRESSOR-KOELKAST
VAN 170 LITER.** Thans even-
eens voor de verkoop in eigen
land beschikbaar.

ABSORPTIE-KOELKAST VAN 60 LITER.
De ideale kleine kast, die voorjaar 1950
geleverd kan worden. Gas en electrisch.

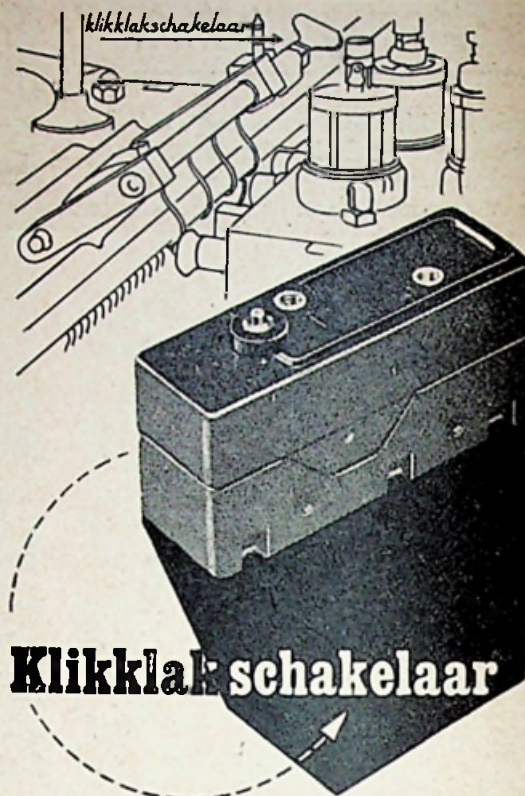
Alle kasten met geëmailleerd interieur - én
in tropenafvoer.

Vraag eens nadere inlichtingen
over de nieuwe leveringsmoge-
lijkheden.

DE GLORIEUZE
NEDERLANDSE
KOELKAST

N.V. HANDELMU v/h JOH. H. v. d. MEIDEN
AMERSFOORT - NIJVERHEIDSSTR. 4, TEL. (K 3490) 3941-3942

Klikklak schakelaar

Reageert op een mechanische be-
weging van ca. 0,1 mm, zo nodig
op enkele duizendste mm nauw-
keurig, of op een drukverschil van
200-300 g.

Feilloze momentschakeling.

Schakelvermogen 250 V, 6 A, ~.

Uitgevoerd als enkelpolige omscha-
kelaar.

Levensduur: enige tientallen milli-
oenen schakelingen.

Bakelieten huis met schroefaanslui-
tingen voor de contacten.

Diverse hulponderdelen zijn lever-
baar voor het overbrengen van de
mechanische beweging op de scha-
kelaar.

KEMA keuringsrapport ter inzage.

Wij verstrekken U gaarne tech-
nische voorlichting over de toepas-
sing, ook in Uw bedrijf! Reeds vele
bedrijven passen de klikklak met
succes toe.

ELECTROFACT N.V.

Mij. voor Electr. Bedrijfsautomatisering

Kleine Wittenburgerstraat 94

Amsterdam-Centrum

Telefoon 56985-56470

Jaarbeurs Utrecht, Croeselaan, Gebouw G, stand 18.

Mededelingen VAN DE

VAKGROEP
ELECTROTECHNISCH
AMBACHT

SECRETARIAAT:
MAURITSKADE 45, 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 110585

FONDSVORMING

De Nederlandsche Middenstandsbank doet regelmatig economische publicaties het licht zien, die voor de middenstand belangrijke economische problemen behandelen en die samengesteld worden door de economische medewerker van de Middenstandsbank, Dr. E. J. Tobi.

Eén der laatste publicaties is gewijd aan het onderwerp: „Fondsvorming in de Middenstand.” Onder fondsvorming wordt verstaan het bijeenbrengen door een groep van gelden ten einde een doel, dat deze groep zich heeft gesteld, te kunnen bereiken. Dit doel kan velerlei zijn. Dit varieert van zuiver economische doelstellingen (weerstand in de concurrentie, wering van outsiders enz.) tot sociale tendenzen (ondersteuning van noodlijdende collega's, herstellingsoorden enz.). De groep beperkt zich meestal tot hen, die hetzelfde bedrijf uitoefenen.

Het is niet onze bedoeling in deze beschouwing een overzicht te geven van hetgeen op dit terrein reeds is geschied. Daarvoor menen wij te kunnen verwijzen naar het voortreffelijke geschrift van Dr. Tobi. Wel willen wij hier dit onderwerp aansnijden, omdat wij van mening zijn, dat alle middenstanders hunne belangstelling voor dit onderwerp dienen te tonen. De huidige situatie van de middenstand geeft daartoe alle aanleiding. Hoevele malen heeft deze middenstand een bepaalde actie willen ondernemen, die uiteindelijk achterwege moest blijven omdat er geen geld voor was? Wij zouden het niet kunnen zeggen. Doch wij kunnen wel zeggen, dat deze financiële bezwaren onnodig zijn. De enorme omzetten van het middenstandsbedrijf geven alle gelegenheid tot het vormen van fondsen, die dergelijke uitgaven glansrijk kunnen opvangen. Het is slechts een kwestie van organisatie. Men moet de weg weten te vinden om op eenvoudige wijze te komen tot het vormen van een fonds, dat kan inspringen, zodra de omstandigheden dit noodzakelijk maken. Wij kunnen wel als vaststaande aannemen dat de middenstandsbedrijven in Nederland een zeer moeilijke tijd tegemoet gaan. Wanneer men aan de stormen die dan over onze hoofden losbreken, weerstand wil bieden, dan zal daarvoor in de eerste plaats geld nodig zijn. Men eist in middenstandskringen vaak acties zonder dat men de bereidheid heeft getoond tot het brengen van de daarvoor nodige offers. Dit zal heel anders

moeten worden. Wanneer de middenstand in Nederland zich wil handhaven, dan zal men een politiek op lange termijn moeten voorstaan en een ruime blik moeten hebben. Hieraan ontbreekt nog veel. Want anders zou deze middenstand reeds eerder getoond hebben bereid te zijn offers te brengen, die in veelvoud van het bedrijf ten goede komen. Deze ruime blik heeft de middenstand vaak ontbroken. Het mag niet voorkomen, dat een noodzakelijke actie geen doorgang kan vinden bij gebrek aan finantieën. Dit is niet nodig! Een uiterst gering percentage van de omzet is reeds voldoende om de nodige finantieën bijeen te brengen. Het ontbreekt echter de middenstand aan de zo nodige eensgezindheid om tot dit doel te geraken en men beseft niet voldoende, dat hier levensbelangen op het spel staan.

Ook in de electrotechnische branche is o.i. fondsvorming mogelijk. Zij zal de band tussen de gevestigde ondernemingen versterken, zij zal de collegialiteit bevorderen.

Op welke wijze dit mogelijk is, hopen wij in een volgende beschouwing nader uit een te zetten. v. G.

De nationale tentoonstelling „Mijlpaal 1950”

Behalve de regeringspaviljoens, welke op de tentoonstelling „Mijlpaal 1950” te Arnhem zullen verrijzen, zal ook een paviljoen gewijd worden aan hetgeen in ons land door particulier initiatief en eigen prestaties in de afgelopen vijf jaren tot stand is gebracht. Dit paviljoen zal de naam dragen „Durven en Kunnen”

en hierin zal een spectaculair beeld worden gegeven van het Nederlandse bedrijfsleven in de afgelopen jaren. Hierbij is in het bijzonder gedacht aan de scheepvaart, de kuchtvaart, het wegverkeer, het treinverkeer, de P.T.T., de landaanwinning, aannemingswerken, de landbouw, de architectuur, pharmaceutische producten, de rubberindustrie, de chemische industrie, de radio-industrie, de metaalnijverheid, het mijnbedrijf (hieronder mede begrepen de olie- en zoutwinning), de groot- en kleinhandel, de kleinindustrie en het ambacht.

De heer E. J. Muller, voorzitter van de Vereniging Nederlands Fabrikaat, heeft de leiding van dit paviljoen op zich genomen.

Van de gelegenheid tot deelneming aan dit paviljoen, dat een oppervlakte van

8000 m² beslaat, hebben reeds een aantal grote bedrijven gebruik gemaakt. De regeringscommissaris bij de Nationale Tentoonstelling „Mijlpaal 1950” wil gaarne ook andere ondernemingen in staat stellen die interessante objecten van hun bedrijven te tonen, welke de bezoekers een indruk kunnen geven van wat het particuliere initiatief de laatste jaren tot stand heeft gebracht.

In verband met het bijzondere van deze tentoonstelling wordt voor de deelneming geen standhuur verlangd.

Bouw en inrichting van het paviljoen, waarvan de kosten op f 80 000.— zijn geraamd, zullen gezamenlijk door de deelnemers worden gedragen.

Hergroeping Rijksbureaux voor Handel en Nijverheid

Het Ministerie van Economische Zaken maakt bekend, dat in verband met het streven naar aanpassing der organisatie aan de zich wijzigende omstandigheden is besloten tot een hergroepering van de werkzaamheden van de Rijksbureaux voor Handel en Nijverheid. In verband hiermede is blijkens publicatie in de Staatscourant van 17 Januari 1950 het Rijksbureau voor Metalen en Bouwstoffen omgezet in een Centraal Rijksbureau, waarin de hiervoor in aanmerking komende rijksbureaux zullen worden geconcentreerd.

Het post- en bezoekadres van het Centraal Rijksbureau is: Huygenspark 38—39 te 's-Gravenhage, telefoon: 183850.

In het Centraal Rijksbureau is naast het Rijksbureau voor Metalen en Bouwstoffen als eerste het Rijksbureau voor Tabak en Tabaksproducten opgenomen.

Minister v. d. Brink vindt middenstands-organisatie noodzakelijk

Bij de Begroting van Economische Zaken deelt Minister v.d. Brink het volgende mede:

„In het verleden is het helaas nooit mogelijk gebleken een belangrijk gedeelte van de ondernemers in het midden- en kleinbedrijf verenigd te krijgen, waarbij buiten beschouwing kunnen blijven de zgn. Woltersom-organisaties.

Een krachtige organisatie van het midden- en kleinbedrijf zal ongetwijfeld voor de maatschappelijke positie dier bedrijven van grote betekenis zijn. Een dergelijke organisatie zal ertoe kunnen bijdragen door research en voorlichting het peil der bedrijven op te voeren en zal voorts door middel van daartoe geëigende maatregelen aandacht kunnen wijden aan de bestrijding van ongebreidelde concurrentie.

De Minister meent, dat door de totstandkoming van een wettelijke regeling der Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie de mogelijkheid zal worden geopend een organisatie als hier bedoeld, tot stand te brengen. Het is hem bekend, dat de bestaande middenstandsverenigingen zich momenteel reeds zeer intensief bezighouden met de hiermede in verband staande vragen.”

KORTE BERICHTEN

Op 7 Februari had op het Ministerie van Economische Zaken een bespreking plaats inzake de aanmelding van de kartels, welke op electrotechnisch gebied bestaan.

Diverse besprekingen werden gehouden in verband met de deelneming van diverse groepen aan het L.A.C.

⊙

Op 14 Februari werd te Amsterdam een bespreking gehouden in verband met de rabatten voor diverse electrotechnische artikelen.

Op dezelfde dag vergaderde de Regulings-commissie van het L.I.C. Amsterdam, o.m. met betrekking tot de vraag op welke wijze de omschakeling op het L.A.C. moet plaats hebben.

⊙

Op 17 Februari werd te Amsterdam een vergadering gehouden van de Centrale Regelingscommissie van het L.A.C., zulks in verband met de invoering van het L.A.C. per 1 Maart a.s. Onder meer werd het uitvoerende Comité benoemd, dat de praktische uitvoering van de regeling tot stand zal brengen.

⊙

Op Maandag 6 Februari had een bespreking plaats inzake de Werkingssfeer van de vervaardigings- en reparatiebedrijven. Besloten werd accoord te gaan met het

voorstel van de Bedrijfscommissie met uitzondering van de uurlonen voor de wikkeldbedrijven.

Dit voorstel komt in de praktijk hierop neer, dat de vervaardigings- en reparatiebedrijven, voor wat betreft de lonen en nog enkele bepalingen, gaan ressorteren onder het Metaalbewerkingsbedrijf. Wij komen hierop nader terug na een beslissing van de Bedrijfscommissie.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

⊙

De bekende Van Geel's metaalwarenfabriek te Boxtel toont wel een bewonderenswaardige activiteit. Na de vroeger uitgebrachte richtlicht armaturen (welke een groot succes werden) komt men nu met een nieuw inbouwarmatuur. Onder de zeker de aandacht trekkende naam Hoge Hoed wordt een speciaal inbouwarmatuur gebracht voor attralux- en comptaluxlampen. De constructie van de Hoge Hoed is zodanig dat het hele armatuur in het plafond kan verdwijnen, terwijl de rand die het plafond afsluit zelfs geen schroefkop laat zien. De montering is eveneens zeer eenvoudig; binnen 1 minuut zet men iedere lasdoos met zijn eigen schroeven op het armatuur vast, terwijl bovendien de lamp nog instelbaar blijft. Voor installateurs met activiteit lijkt ons dit een zeer aantrekkelijk project om mee te werken.

MEDEDELINGEN van de NEDERLANDSE VERENIGING

van

ELECTROTECHNISCHE WERKGEVERS

INSTALLATEURS!

Nu vaststaat dat de vakgroepen t.z.t. gaan verdwijnen en de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie doorgang zal vinden, is het van het grootste belang dat alle installateurs in Nederland georganiseerd zullen zijn.

Daarom: **Organiseert U.** Bij welke organisatie is een tweede vraag. Zij die een neutrale levenshouding aannemen kunnen zich organiseren in de **Ned. Ver. van Electrotechnische Werkgevers.** Het adres is Mauritskade 45, Den Haag.

⊙

Op 8 Februari jl. werd te Aalsmeer een afdelingsvergadering gehouden. De heer Van Dijk van het Hoofdbestuur wees op het doel en het belang van de vrije organisaties.

Door het secretariaat werden toelichtingen gegeven op de P.B.O., het L.A.C. en de Cistofa. Voorts werd een bedrijfsfilm vertoond, die zeer in de smaak viel.

EINDE N.V.E.W.-NIEUWS

Door vakbekwaamheid en ervaring geleid, treft U bij ons uitsluitend kwaliteit!

Alles op het gebied van:

**Radio - Televisie - Versterkers
Electra en Gram.-Combinaties**

Technische Groothandel

W. DE VRIES

Landstraat 8, Tel. 548 (K 5437), Aalten
VRAAGT ONZE PRIJSCOURANT!

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

Bakelieten huis-installatiekastjes 1-groeps met 1-polige schakelaar,
Idem 1 groeps met 2-polige schakelaar,
Idem 2 groeps met 1-polige schakelaar,
Idem 2 groeps met 2-polige schakelaar,
Idem 3 groeps met 1-polige schakelaar.
Opaal glazen schroefkogels: 40 Watt, 60 Watt en 100 Watt. Met en zonder plafonnierranden.

Vraagt uitvoerige offerte of plaats Uw bestelling bij:

N.V. Electro Ofra en gros
Straalscheweg 37-39 te VENLO — Telefoon 3424

MEER EN MEER. . . .
WORDEN

LUXOR
TRANSFORMATOREN
TOEGEPAST

WAAROM. . . .?

Onze transformatoren hebben het eeuwige leven en zijn derhalve 100 % bedrijfszeker. Vraagt nog heden prijs.

LUXOR Transformatorenfabriek Haarlem
TESSELSCHADEPLEIN 52 Tel. 24380-12305 K 2500

Alle machines op het gebied van wissel- en draaistroom

JAC. van der VEEN

Calandplein 3, Den Haag
Tel. 180826 *

VERHUUR van al
electrische materialen

ILLUMINATIE TONEEL
LICHTFONTEINEN

- Hefboomsch. 3-4 plg. 60-100-200 Amp. (typ. 1)
- Buiszek. kasten 60-100-200 Amp. (typ. 25)
- Kabelinvoeren en huisaansluitkastjes
- Zekeringkasten 3 tot 30 coups, } div. typ
- Railkasten en omkeerschakelaars
- Kastenbatterijen
- Grondkabelmoffen

Minkes

Hoefkade 667-671, DEN HAAG, Tel. 3915

N.V. HANDEL-MIJ.

»ELECTRO-METAAL«

A. G. VAN RIJN - DEN HAAG

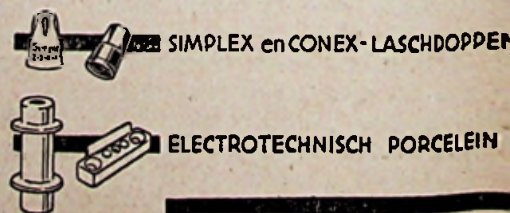
Plet Heinstraat 102 — Telefoon 336144 - 321011

- Verdeckkasten, schakelkasten etc.
- Kastenbatterijen.
- Vertegenw. E.M.F. Electro-motoren
- Import Draad en Kabel.
- Vertegenw. van Wijk & Visser Automatisch Schakelmateriaal.
- Electrisch Huishoudelijke App.
- Alles op het gebied der Electro-Technische Installatie-Materialen.

VRAAGT OFFERTE! KORTE LEVERTIJDEN!

N.V. RAMIE UNION
PORCELEINFABRIEK
ENSCHDEDE

Draadverbinding zonder solderen

(Zie foto op de voorpagina)

Solderen is een praktische methode, om betrekkelijk eenvoudige verbindingen, vooral betrouwbare elektrische verbindingen, tot stand te brengen. Toch zijn aan het solderen nog wel enige nadelen verbonden. In de eerste plaats is het nogal tijdrovend, vooral, wanneer men niet voortdurend soldeert en dus geen warme bout ter beschikking heeft. Een tweede nadeel is, dat, afhankelijk van het vloeimiddel, er nog wel eens hinderlijke corrosie in de verbinding op kan treden en het derde nadeel is, dat de betrouwbaarheid van de verbinding aanzienlijk geringer wordt, wanneer de verbinding mechanisch wordt gelast.

Het is daarom zeker toe te juichen, dat er een eenvoudig instrument, wij zouden beter van gereedschap kunnen spreken, is uitgedacht, dat in vele gevallen direct een verbinding kan maken, waar anders moet worden gesoldeerd. Wij doelen hier op een bijzondere tang, die de eigenschap heeft, dat als men een draad in een busje steekt en dan het busje in de tang brengt, dit busje zo wordt ingeknepen, dat er een hechte, elektrisch goed-geleidende verbinding ontstaat.

De werking van de tang is tamelijk een-

voudig: eerst sluit hij zich om de huls, zodat deze aan alle kanten wordt gesteund. Wij zien hieruit al direct, dat men de tang slechts kan gebruiken voor busjes, die nauwkeurig zijn ingesteld op de „bek“ van de tang. Gelukkig heeft de fabrikant daar echter in voorzien en wordt de tang met vier verschillende bekken in 'de handel gebracht. Daarna heeft pas de eigenlijke verbinding plaats: een paar pluggen knijpen de huls van twee kanten in elkaar, waardoor deze draad stevig wordt vastgeklemd.

De verbinding, die hierdoor ontstaat heeft verschillende voordelen, waarvan vooral de mechanische sterkte aantrekkelijk is. Het is uit proeven gebleken, dat er een verbinding ontstaat, die ook na langdurige wisselbelasting nog sterk is. Dit is iets, dat wij niet graag van soldeerverbindingen zouden zeggen. Een tweede voordeel is, dat de overgangswaerstand uiterst gering is. In dit opzicht is er dus weinig verschil met de soldeerverbinding, maar wel met andere mechanische verbindingen. Tenslotte zouden wij er nog op willen wijzen, dat de verbindingen onderling veel meer identiek zijn, dan met de hand gemaakte soldeerverbindingen, wat zeker de betrouwbaarheid verhoogt.

Over praktische toepassingen hebben wij nog weinig gevonden. Het lijkt echter zeer aannemelijk, dat deze manier van verbinding ook in de praktijk goed zal voldoen.

Een andere vraag is echter, waar men deze verbindingen met goed gevolg kan aanwenden. Wat wij daarvan aantreffen heeft alleen betrekking op het aanbrengen van contact-slippen aandraden. Het is echter heel eenvoudig, om ook andere toepassingen zelf te vinden, zo ligt het bijv. voor de hand, om hulsjes te maken, waar men aan twee kanten een draad in kan steken. Met twee bewegingen van de tang zitten de draden dan, netjes in elkaars verlengde, aan elkaar.

Wij willen er tenslotte op wijzen, dat de tang zo klein is, dat hij met een hand bediend kan worden.

De fabrikant van dit instrument is The Plessey Cy. Ltd., Ilford (Essex) in Engeland.

Ambachts examens 1950

De Vereniging ter veredeling van het Ambacht deelt mede dat, bij voldoende deelname, ook dit jaar weer onder rijkstoezicht examens zullen worden afgenomen voor de graden van gezet of meester in de diverse ambachten.

Uitvoerige inlichtingen omtrent data, examen-eisen, examengelden e.d. zijn op aanvraag verkrijgbaar bij teh adres van bovengenoemde vereniging, Raadhuis, kamer 197 te Amsterdam. Aanmelding dient uiterlijk te geschieden op 15 April, dit ter waarschuwing om niet te lang te wachten.

MEUSKENS' Groothandel

Korte Gracht 24 - Tel. 6391 - Amersfoort

Uit voorraad leverbaar:

Electrische **Reisstrikkijzers**, universeel
Roomkloppers
Broekenpersen
Boekenklemlampjes,
hout en metaal

TOVERLI

Keizersgracht 692, Amsterdam C. Tel. 32887

Fabriek van

Speciale Verlichtingsapparaten

Wij fabriceren apparaten voor belichting van: Toneel, Openluchtspel, Modeshow, Terrain, Gevel, Etalage enz. enz. Annonceerapparaten. Speciale verlichting in stands voor tentoonstellingen enz. Ook voor verhuur, ombouw en reparatiën.

Installateurs korting — Vraagt catalogus.

N.V. „OSIRIS“

Molenstraat 74, DEVENTER, Telefoon 4173

Wij leveren de alom gevraagde „OSIRIS“ FLUITMELKKOKERS in 2- en 3 l. inhoud.

Voor gebruik op gas, kachel en andere directe verhitting. — Voor gebruik op elektrische fornuizen en kookplaten. Voor geheel elektrisch gebruik (alléén leverbaar aan erkende installateurs) met dompel-element.

Twee jaren schriftelijke garantie.

ELECTRISCHE VERWARMING

voor de INDUSTRIE

Alle uitvoeringen!

ELECTROSTOOM ROTTERDAM

Fabricage: versterkers, transformatoren enz.

Groothandel in radio-artikelen:

BEREC zaklantaarn-, radio- en hoorapparaten batterijen.

RONETTE microfoons, pick-ups, pillow-speakers enz., antenne draad, -eieren, alle montage materiaal, duo-cond. weerstandjes, condensator tjes enz.

T.V. materiaal o.a. aluminium antennebuis.

Technisch Bureau J. Th. van Reijssen
Choorstraat 16 - DELFT - Telefoon 2778

k.W.h.meters,

normale en alle bijzondere uitvoeringen. Registrerende en aanwijzende Volt-Ampère-Watt-Cos ϕ - en freq. meters. Draaiveld-richting-aanwijzers. Gecombineerde Volt- en Ampèremeters in draagbare uitvoering. Krukinductoren. Aardingsweerstandsmeters.

Meterfabriek - Dordrecht

N.V. GEBR. ROLFF'S HANDEL MIJ. ALKMAAR

ZAADMARKT 33-36 — TELEFOON 2341-2342

PHILIPS artikelen _____

DRAKA producten _____

JUNG schakelmateriaal _____

APPARATEN voor huish. gebruik _____

PANNEN voor electr. koken _____

INSTALLATIE materiaal _____

HAZEMEYER HENGLO BESCHERMD SCHAKELMATERIAAL

Fabriek en Hoofdkantoor Hengelo
Tel: 2345 (5 lijnen)

Kantoor R'dam: Mathanesserlaan 201, Tel: 30634
Kantoor A'dam: Amstel 144, Tel: 35862

KOOLBORSTELS

voor elk doel.

Uit voorraad leverbaar.

Nederl. Koolborstelfabriek

AMSTERDAM-N.

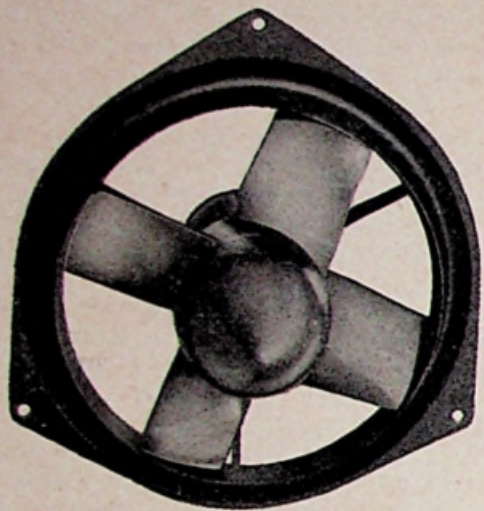
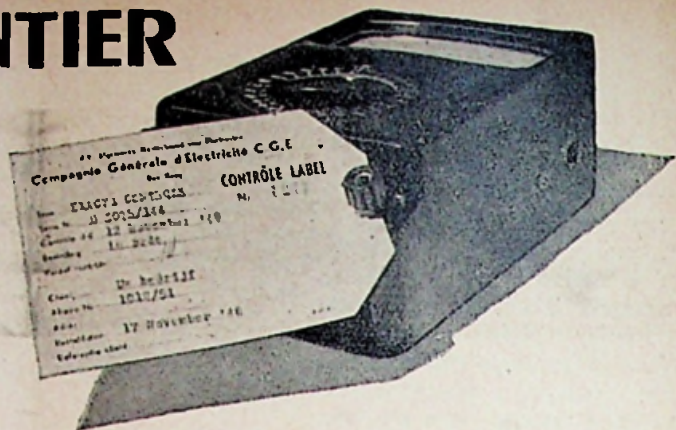
Spilkerkade 5 Telefoon 60 564

SADIR CARPENTIER

EXACTA multimeters

- nauwkeurige controle
- uit voorraad leverbaar

CGE DEN HAAG
KONINGINNEGRACHT 64
Telefoon 112010*

VENTILATOREN

VOOR ALLE DOELEINDEN

J. E. Stork Ringventilatoren N.V.

JUNOSTRAAT 35 - DEN HAAG - TEL. 772223

DE BESTE. WAAROM ZOUT U MET MINDER GENOEGEN NEMEN?

ELECTROTECHNISCH INSTALLATIE-
MATERIAAL

N.V. CORODEX

ZANDVOORT, TEL. K 2507 - 2541 - 2542

NIEAF
UTRECHT

**ELECTRISCHE
MEETINSTRUMENTEN**

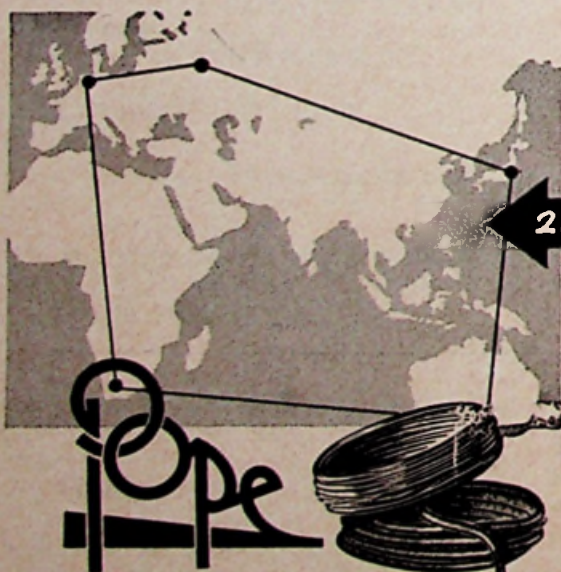

Nu
**INSTALLATIE-
MATERIAAL**
meer en meer
UIT VOORRAAD
geleverd kan worden, wel
**DE VERSTANDIG
INSTALLATEUR**
zich meer en meer tot

ELECTROCENTRUM

Amsterdam Prinsengracht 3

Arnhem - Eindhoven - Leeuwarden - Roosendaal - Rotterdam - Zw

Van Venlo via Moskou naar Tokio, van Tokio
via Melbourne naar Kaapstad en vandaar
door de Sahara weer naar Venlo terug...

25.000 km.

In drie jaar tijd leverden wij deze afstand
aan draad alleen al voor het telecommuni-
catie-gebied in Nederland.
Daarnaast produceren wij nog vrijwel alle
andere soorten draad.

Wat voor draad U ook nodig mocht hebben:

Pope maakt het!

... Vraag alle gevende inlichtingen aan
onze alleenverteenwoordigster voor Nederland.
Zij zal U graag met raad en d-raad bijstaan.

N.V. POPE'S DRAAD- EN LAMPENFABRIEKEN VENLO HOLLAND

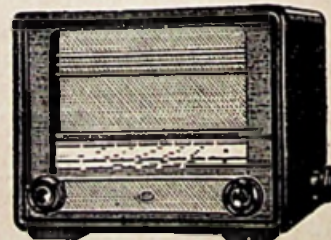
TECHNISCHE
HANDELONDERNEMING
"ROMAL"

Plomporengracht 12
Utrecht - Tel. 14393

Levering :

S.B.R.

TOESTELLEN
6 types

AAN ALLE HANDELAREN

Alleenverteenwoordiging

A.J. WESTERHOF & Co. N.V.

OOSTZEEDIJK 340 - ROTTERDAM
Telefoon 27641

Mededelingen VAN DE VAKGROEP

**DETAILHANDEL IN ELECTRISCHE
VERBRUIKSTOESTELLEN EN
VERLICHTINGSARTIKELEN**

SECRETARIAAT:
KEIZERSGRACHT 606, AMSTERDAM C.
TELEFOON 40027

AANPASSEN

Het lijkt al weer een heel lange tijd geleden, dat een bekend Nederlands staatsman sprak van aanpassen. Dit woord heeft blijkbaar sterk tot de massa gesproken, want niet alleen was het lange tijd het stopwoord van menige discussie, doch het blijkt nog niets aan actualiteit te hebben ingeboet.

De betekenis van dit aanpassen is de laatste tijd dikwerf tot ons doorgedrongen, althans behoorde tot ons door te dringen. Menigmaal konden we in de achter ons liggende periode, alsmede in vele huidige beschouwingen lezen over belangrijke punten, die in verband met het aanpassen onze aandacht verdienden.

Gedeeltelijk gaven deze beschouwingen een constateren van feiten alsmede een nuchtere berekening van wat er noodzakelijkerwijs uit voort moest vloeien, anderzijds trachtte men te komen tot het „oplichten van de sluier der toekomst.“ Over grote dingen hebben we de laatste tijd niet veel te klagen. Nauwelijks zijn we in het eerste ingewerkt, of het tweede dient zich reeds aan. Het tempo, waarmee een en ander geschiedt, maakt het voor de doorsnee-mens, die toch al beslommeringen genoeg heeft, haast onmogelijk om bij te blijven.

Dit levert een groot gevaar op, nl. dat er een soort vervlakking optreedt en men niet snel genoeg meer reageert, hetgeen uitermate schadelijk voor ons kan zijn, omdat in de handel vooral het spitsen van de aandacht en het nemen van maatregelen bij veranderingen, een eerste vereiste is.

Werkloosheid

Reeds eerder schreven wij iets over de werkloosheid, een vloek voor hen, die zij treft zowel als voor de gehele maatschappij. Het is een slag, direct voor de betrokkene en indirect voor de handel. U allen kent deze verschrikking nog zeer goed uit de crisisjaren vóór de tweede wereldoorlog, en het is derhalve niet nodig om feiten als stempelen, crisistoelagen, morele ondergang enz. enz. nader toe te lichten. Het was een verschrikking, waar zeer velen door geslagen waren, omdat de koopkracht ofwel de bestedingsmogelijkheid dikwijls tot een minimum was teruggebracht, hetgeen vanzelfsprekend van rechtstreekse invloed was op onze omzetten.

Te verwonderen was het dan ook niet, dat men uit alle richtingen hoorde verkon-

digen, dat deze ramp ons nimmer meer mocht treffen. Ongeacht, of dit voor een deel een politieke leuze was of niet, moet toch principiëel worden erkend, dat ieder mens, die naar behoren zijn diensten verricht voor de samenleving, ook het recht heeft op een menswaardig bestaan. In dit tijdsbestek, waarin het algemene belang, menigmaal ook de staat zelf, als eerste naar voren wordt geschoven, mag men daarvan ook omgekeerd iets verwachten. Ongetwijfeld zal een ieder het er mee eens zijn, dat hier van een geweldig probleem moet worden gesproken.

In ons land, waarin we tot nu toe een sociale rust hebben gekend en dat dikwijls het eiland van goedkoopte genoemd wordt (hetgeen in vergelijking met menig ander land ook juist is), steekt het monster langzaam aan weer de kop op. Met welhaast mathematische regelmaat is dit aantal in de 5 jaar na de oorlog met ca. 20.000 per jaar gestegen en thans de 100.000 gepasseerd.

Gaat dit zo verder? Mag het zo verder gaan en eventueel nog in versneld tempo? Belangrijke vragen, en er zonder meer een antwoord opgeven, een juist antwoord wel te verstaan, is zeer moeilijk. Eén ding is zeker en wel dat door vele vooraanstaande figuren hier reeds lang en ernstig over gedacht is, en naar gelang van de geaardheid en de richting duiken hier en daar reeds oplossingen op, zonder echter de pretentie te hebben de enig juiste te zijn.

Vernietigt deze schare nu de pijlers van onze economie zonder meer? Dit is niet zo, doch dit impliceert niet, dat men er de ogen voor moet sluiten en de zaak maar laten betijen. Dit zou in hoge mate funest zijn. Vanzelfsprekend dienen wij te beginnen met dit grote getal te analyseren en rekening te houden met de normale verschijnselen die hierbij optreden zoals seizoeninvloeden, vorstperioden enz., waarbij thans nog door een tekort aan betaalmiddelen de materialenschaarste komt. Dit laatste is wel van zeer groot belang voor het verloop van de wederopbouw, vernieuwing enz., doch het is niet zo, dat het een nieuwe moeilijkheid is. Immers hadden wij daar niet mee te kampen, dan zou het huidige verschijnsel slechts wat later zijn opgetreden. We zouden voor een juist overzicht de werklozen moeten onderbrengen in 2 categorieën en wel:

1) Zij, die gezien hun leeftijd een rede-

lijke kans op een „come back“ in het arbeidsproces hebben en dus slechts tijdelijk worden uitgeschakeld;

2) Zij, die gezien hun leeftijd permanent worden uitgeschakeld.

Dit laatste is het ergste en het moeilijkste.

Kunnen we de moeilijkheden voor de eerste categorie ondervangen door een overbruggingstoelage, voor de tweede categorie is zulks onmogelijk en moet aan een constante vergoeding worden gedacht. Welke zware lasten een en ander extra laat drukken op de veelal, reeds gekromde schouders van belastingbetalers, behoeft geen nader betoog.

Een ander punt is, zich ernstig te bezinnen op de situatie, zoals we die vóór de oorlog kenden, en de situatie, zoals deze thans is. Dit is tenminste een stuk realiteit, en wij voor ons baseren ons gaarne op deze werkelijkheid. In iedere sector hebben we steeds werklozen gehad, doch de ene sector of de andere gaf een zeer belangrijk verschil.

De categorie vakarbeiders echter is altijd gunstig uit de hoek gekomen, en omscholing is dan ook geen verschijnsel van vandaag of gisteren. Thans echter in de gewijzigde situatie, waarin industrialisatie in ieders mond ligt, is dit probleem belangrijker dan ooit. Vaklieden alsmede ingenieurs en M.T.S.-ers zullen een goede tijd tegemoet gaan, en wat meer aandacht aan hun opleiding te besteden, zou zeker niet misplaatst zijn. De techniek gaat verder en haar voortgang is niet te stuiten. Wanneer de gehele structuur van ons land overstag gaat, zullen allen zich daaraan moeten aanpassen.

Aan dit punt van eminent belang voor onze gehele bevolking menen we voor dit keer voldoende aandacht te hebben geschonken. De cijfers tonen aan, dat het een factor is waar rekening mede moet worden gehouden.

Ook voor ons detaillisten wordt dit een punt van aanpassen, waarbij we wel dienen te bedenken, dat het niet het enigste feit is.

Kosten levensonderhoud

Er zijn nl. ook nog de kosten van levensonderhoud, die in de afgelopen periode belangrijk hoger zijn geworden en haar terugslag zullen doen voelen in onze omzetten.

Deze stijging gaat enerzijds zeer geleidelijk in haar werk, deels gaan bepaalde artikelen sprongsgewijs in prijs omhoog.

Een bron van zorgen, ook voor de regering, want in ieder geval moest worden getracht de bestaande rust te bestendigen. Anderzijds stond de noodzaak vast iets aan de lonen te doen; dit is geschied in de bekende 5% loonsverhoging, die thans over de gehele linie is toegestaan. Deze verhoging is niet dwingend voorgeschreven, doch in de vorm van een vriendelijk doch dringend beroep gesteld.

De reactie op deze maatregel is verschillend, doch wanneer we de begunstigden zelf aan het woord laten, blijkt er toch een zeer groot deel van overtuigd te zijn, dat de verhoging de moeilijkheden niet opheft, aangezien zij te laat gekomen is en op het moment zou moeten worden herhaald.

HET adres in het Oosten en Noorden van ons land
 voor het wikkelen van alle electromotoren
 en het repareren van alle elektrische apparaten

Wij hebben een speciale afdeling voor:
 het wikkelen en repareren van alle soorten
 en modellen spoelen en spoelbussen voor
 automaten en dergelijke

Uw adres hiervoor is
Electro Technische Fabrik H. J. JANSEN
 KUIPERSDIJK 184-188 - (TEL. 3847) - ENSCHEDE

Cassablocs

Wij kunnen CASSABLOCS leveren,
 echter niet bedrukt met firmanaam. De
 prijs bedraagt slechts fl. 7,50 per doos
 van 50 blocs, franco thuis.

Bestelling per postwissel of per giro
 136400 ten name van

Uitgevers Mij DILIGENTIA
 Kalverstraat 35 - Amsterdam C.

Op de strook vermelden: Cassablocs

TRANSFORMATOREN

NEON-TRANSFORMATOREN
 SPAARLEK-TRANSFORMATOREN
 3-PH-TRANSFORMATOREN
 RADIO-TRANSFORMATOREN
 SMOORSPOELEN

TECHN. IND. ROBOT AMSTERDAM
 GERRIT VAN DER VEENSTRAAT 130 - TELEFOON 25297
 FABRIEK: 2e OOSTERPARCSTR. 25 - TELEFOON 56709

Fabriek v. elektrische
 apparaten en
 verwarmingselementen
ZAANDAM
 OOSTZIJDE 238 b
 Telefoon 2310 (K 2980)

Straalkachels,
 Theelichten,
 Kookplaten,
 Strijkijzerelementen,
 Theelichtelementen,
 Bodemelementen,
 Kachelementen,
 Verwarmingsspiralen

*Leverd alleen aan
 H.H. Grossiers en Industrie*

sonofil

Het eerste magnetische opname- en
 weergave-apparaat van Europees
 fabrikaat.

Natuurgetrouwe weergave van het
 gesproken woord, Radio en Gram-
 mofonoplaat.

Vrijblijvend leverbaar uit voorraad
 te Apeldoorn.

ATELIERS DE CONSTRUCTIONS
 ELECTRIQUES DE CHARLEROI

INGENIEURSBUREAU FROWIN & Co.
 v.d. TAAPELAAN 10 STOKKENDIJK
 DEN HAAG, Telefoon 722682
 APeldoorn, Telefoon 2741

VEILIG!

N.V. HOUT-
 INDUSTRIE

V.H.

JEAN WIENESE

OPGERICHT IN 1903

STERK!

BEMURDE-
 WEERD o.z. 16

TELEF. KANTOOR

15534 - 21090

OOK NA 6 UUR

FABRIEK 14850

VRAAGT ONZE 44 PAGINA'S TELLENDE CATALOGUS

GISO-LAMPEN

PRESTO

DRAKA

RIJNSTAAL

„CORODEX”

Schakelmateriaal

Draad & kabel

Installatiebuis en buis-
 onderdelen

onderdelen

Installatiemateriaal

N.V. v/h **NIERSTRASZ**
 Plantage Middenlaan 62, Amsterdam (C.)

**VOOR ELECTRISCH HUISHOUDELIJKE
 APPARATEN,
 FLUITKETELS, WATERKOKERS ENZ.
 UW KEUS
 „BOBE”
 HET IS EEN KWALITEITSPRODUCT
 UW GROSSIER HEEFT ZE VOORRADIG**

Vele „BERKER” materialen zijn reeds door de N.V. KEMA goedgekeurd!

Zeer uitgebreide collectie Een sieraad voor elke installatie Perfecte kwaliteit
VOLLEDIG PROGRAMMA, ZOWEL VOOR OP- EN INBOUW, IN BRUIN EN WIT ISOLIE

Draaischakelaars
 Tuimelschakelaars
 Trekschakelaars
 W.D. Draaischakelaars

Wandcontactdozen
 Combinaties
 Contactstoppen
 „Schuko”-materiaal

Gebruikt „BERKER” materiaal om te weten waarom U „BERKER” materiaal zou moeten gebruiken!

Vraagt inlichtingen bij:

N.V. „Thabur”

Den Haag, Zuilingstraat 22-24, Tel. 116130 (8 lijnen)

CISTOFA-leden:

Ziet U die hulpstukken? Stuk voor stuk 100 % geslaagd

Doelmatig, sierlijk en licht van gewicht.

Een Van der Heem product!

Onderstaande grossiers lichten U gaarne nader in:

Fa. W. A. Blich, Kloosterlaan 15, Breda

Fa. M. de Hingh, Nijmegen, Venlo en Heerlen

Fa. G. van der Sluis, Volkerinkstraat 3, Almelo

Ackmann's Rijwielindustrie, Harm. Smeengekade 8, Zwolle

Fa. H. Welp, Blijhamsterstraat 33, Winschoten.

Alg. Ned. Radio Unie N.V.

KEIZERSGRACHT 450 - AMSTERDAM-C. - TELEFOON 357

ELECTRO TECHNISCHE GROOTHANDEL

M. Duintjer & Zonen
WILDERVANK, Tel. Veendam

Grossiers, gespecialiseerd in materiaal voor
 installaties.

Zeer ruime sortering in:

- gesloten en druiptwaterdichte electromotoren
- beveiligingsmateriaal;
- schakelkasten;
- kastenbatterijen, compleet en in onderdelen

KOPEN

bij

H. BIEZE

in Amsterdam

betekent ook voor U

verhoogde omzet

Grote sortering, lage prijzen als vóór

„VONKA” AMSTERDAM-C.

Rapenburg 97

Telefoon 45352-5113

VERHUUR van materialen, lichtfontein-
 schijnwerpers, motoren enz.

voor

ILLUMINATIE - TONEEL

VERLICHTING - KRACHT

Electro-Ing. Bureau „Daniel
HILVERSUM Tel. 98

CONTROLLERS

SPILEINDSCHAKELAARS

REMHEFMAGNETEN

WALSSCHAKELAARS

Speciale schakelapparatuur voor de Industrie
 Af voorraad of redelijke termijnen

Een zeer belangrijke factor hierbij is de bekende spiraalwerking. Wanneer de lonen zonder meer worden verhoogd, zal dit een stijging betekenen van kosten en zullen de prijzen in het algemeen weer omhoog moeten. Zo kan men doorgaan, want dan zijn de lonen weer te laag, en de gevolgen daarvan hebben we in verschillende landen kunnen waarnemen. Principieel zullen we hier ook moeten stellen, dat ons levenspeil omlaag zal moeten, hoe ongaarne men dit ook zal willen bekennen en ook uitvoeren. Een loonsverhoging moest dan ook, wilde het enig effect sorteren, zo laat mogelijk komen en zal ook in de toekomst zo laat mogelijk na de prijsstijging moeten worden gegeven, willen we niet rechtstreeks in deze spiraalwerking terecht komen. Een ander belangrijk punt is, dat niet alleen de prijzen aanmerkelijk gestegen zijn, doch door oorlogsomstandigheden zitten we over het algemeen met een belangrijke achterstand. Denken we bijv. maar eens aan de textiel-

positie in de meeste gezinnen. Ieder gezin zit met een inhaalprobleem, en al zouden we niet willen beweren, dat, als dit er niet was, de zaak vlot zou marcheren, in ieder geval zou het toch een stuk schelen.

De hierboven geschetste aanpassing zal echter verder moeten gaan en niet nationaal begrensd dienen te zijn. Grenzen zullen open moeten gaan, en we zullen tot een rationele uitwisseling moeten geraken.

Laten we hopen, dat de uitvoering daarvan gestaag voortgang kan vinden, mede door het uitbannen van tolbarrières en andere handelsbelemmeringen, waartoe men vroeger direct zijn toevlucht nam en die thans zeker bewezen hebben geen blijvende uitweg te bieden.

Marges

Voor een verslag inzake het optrekken van de winstmarges verwijzen wij U naar de mededelingen in de N.E.W.O. rubriek.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

Ook in Den Haag 220 volt?

Op het vrijwel algemeen in ons land gebruikelijke voltage van 220, vormt Den Haag, dat een elektrische stroom van 125 volt heeft, een van de weinige uitzonderingen. Meer dan eens is de vraag of het wenselijk is het voltage ook in de residentie op 220 te brengen, onder het oog gezien. Tot een beslissing is het echter nooit gekomen. Thans wordt, naar de Tijd verneemt, naar deze kwestie opnieuw een onderzoek ingesteld, waarbij vooral de vraag in het geding is, of de voordelen, die een verandering van de spanning met zich brengt — o.a. een langere gebruiksduur van de apparatuur van het elektriciteitsbedrijf — opwegen tegen de nadelen die hieraan voor de burgerij verbonden zijn. Deze nadelen bestaan in het aanschaffen van nieuwe gloeilampen en het wijzigen of vervangen van elektrische gebruiksvoorwerpen.

In een beslissend stadium is deze zaak echter nog niet. De kwestie is min of meer actueel geworden nu op grote schaal nieuwe woningen worden gebouwd.

Mededelingen VAN DE

NEDERLANDSE
ELECTROTECHNISCHE
WINKELIERS
ORGANISATIE

ADMINISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 606, AMSTERDAM C.
TELEFOON 40027

MARGES

Reeds meerdere malen hebben wij in dit blad gewezen op bepaalde misstanden inzake de winstmarges voor elektrische verbruikstoestellen en verlichtingsartikelen. Sterk wordt de indruk gevestigd, dat verschillende leveranciers trachten de absoluut onvoldoende winstmarges, toegekend door het Directoraat Generaal van de Prijzen te bestendigen, ja zelfs enkele malen nog lager te gaan. Deze toestand is, mede gezien het feit, dat diverse artikelen in steeds ruimer mate aan de markt zijn gekomen, momenteel onhoudbaar geworden, daar verschillende leveranciers, de goede niet te na gesproken, er eveneens naar streven de verkoopprijs voor de particulieren zo laag mogelijk te houden, teneinde daardoor een grotere omzet te behalen.

Een ding wordt daarbij door hen uit het oog verloren, n.l. de grote propagandistische waarde van de detailhandelaar, wanneer het gaat om een hoogwaardig product wat kwaliteit aangaat en dat bovendien een winstmarge laat, die dermate redelijk is, dat de noodzakelijke kosten daarvan bestreden kunnen worden en hem een met zijn arbeidsproductiviteit strokende winst laat, die hem een redelijke bestaansmogelijkheid biedt.

In deze toestand moet verbetering komen en het is daarom dat wij, in combinatie met de Vakgroep D.V.V. een bespreking hebben belegd met Vertegenwoordigers van de Groothandel. Hierbij waren eveneens vertegenwoordigers van de Installateurs aanwezig, teneinde tot een zo goed mogelijk afgerond geheel te komen.

Deze eerste bespreking had tot doel:

1. Van gedachten te wisselen omtrent deze zeer belangrijke materie en in principe vast te stellen hoe hoog deze marge moest liggen om werkelijk verantwoord te zijn, d.w.z. voor alle betrokken groepen.
2. Indien hierover gelijke inzichten zouden bestaan, een volgende vergadering te beleggen, waarbij dan vertegenwoordigers van daarvoor in aanmerking komende fabrikanten aanwezig zouden moeten zijn.

Allereerst dient te worden geconstateerd, dat de geluiden van de vertegenwoordigers zowel van de Detailhandel als van Ambacht zeer pertinent waren en er werd met klem op de meest spoedige afwikkeling aangedrongen. Na uitgebreide discussie werd overeenkomst bereikt over de hoogte van de marges, die beslist als minima moesten worden gezien. Hierbij werd uitgegaan van een bepaalde groepenindeling voor alle artikelen.

De vertegenwoordigers van de Groothandel verklaarden zich hierop gaarne bereid zich achter alle gerechtvaardigde verlangens van de detailverkopers te scharen, terwijl deze laatsten hun volle medewerking aan de Groothandel aanboden.

Uit de vergadering werd een Commissie van 3 benoemd, die op korte termijn overleg zal plegen met welke daarvoor in aanmerking komende fabrikanten contact zal worden opgenomen.

Van het verdere verloop van deze onderhandelingen zullen wij U op de hoogte houden en wij doen een beroep op U ons alle gevallen te melden, waar marges zijn gegeven die een verantwoord zakendoen onmogelijk maken.

EINDE NEWO NIEUWS

BOEKBESPREKING

De N.V. Uitgevers mij Æ. E. Kluwer te Deventer kondigt het verschijnen aan van een Handboek der Radiotechniek, samengesteld door Rens en Rens. De publicatie hiervan belooft werkelijk een evenement te worden, blijkens het uitvoerige prospectus. Reeds de namen Rens en Rens zeggen heel wat; de lijst van medewerkers die zij aan zich wisten te verbinden is werkelijk respectafdwingend. De opbouw van het gehele handboek en van elk der 7 delen afzonderlijk belooft dat er inderdaad iets tevoorschijn komt dat de naam handboek ten volle gerechtvaardigd zal zijn. Uitvoering prospectus vrage men aan bij de firma Kluwer.

Kabel Wartelinvoeringen

Uitgevoerd in MESSING, al of niet
VERNIKKELD met

GAS-DRAAD 5/8" t/m 2"

UNION-DRAAD 3/8" t/m 2"

PG-DRAAD 11 t/m 36

CONTRAMOEREN

Levering uit voorraad

GROENEVELD'S

Handelsonderneming

Warmondstraat 160, Amsterdam

VOOR NIEUWBOUW en/of ° BEDRIJFSINSTALLATIES

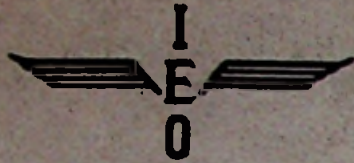
Installatie Mij. in Z. H. kan tijdelijk tegen kostprijs, enkele

**volwassen en aankomende
electro-monteurs
uitlenen**

Loonklasse I. Verschil in loonklasse is wettelijk te overbruggen.

Brieven onder no. 1379 van dit blad.

Wie kan mij helpen aan standruimte voor de a.s. Voorjaarsbeurs te Utrecht? Br. no. 1378.

TRANSFORMATOREN

INTERNATIONALE ELECTRICITEITS ONDERNEMING
TRANSFORMATORENFABRIEK
ZANBERGWEG 97 - TELEF. 8018-5910 BREDA

Wij leveren uit voorraad:

„SPLENDOR“-GLOEILAMPEN, ook SERIELAMPJES.
„A.C.E.C.“-FLUORESCENTIELAMPEN en daarbij behorende APPARATEN en ARMATUREN.
„WERVA“-KOOLBORSTELS in 80 afmetingen en zeer praktische assortimentsdoos ALUMINIUM WAAIERS voor stofzuigers in 19 typen.
BATTERIJEN, BATTERIJ- en RIJWIELAMPJES.
KOGELLAGERS, STRAALKACHELS, STRIJKBOUTEN, VERWARMINGS-ELEMENTEN, CORODEX-ARTIKELN, SCHAKELAARS, STEKKERS.
MONTAGEDRAAD, PARALLELSNOER, VOLGUMMI-KABEL, LOODKABEL, enz.

Vraagt onze prijscourant

N.V. voorheen

N. C. Waagmeester & Zoon, Groothandel

DAMPLEIN 8 - ZAANDAM - TELEFOON 2294 (K 2980)

EGEN

KOOLPOTENTIOMETERS

voor goede regeling

Alleenverkoop voor Nederland

THEAL N.V.

Handel in techn. artikelen

Amsterdam-C. • Postbus 396

Tel. 41801-42012 Telegr. Techtheal

ELECTRISCHE WEIDE-AFRASTERING

KWIKKOLOM-SCHAKELBUIS DUS

- Geen bewegende en slijtende delen
- Zekerheid, dat de draad niet onder constante stroom kan komen te staan
- Bij goede aarding Radiostoringvrij

WATERDICHT BAKELIETENKAST DUS

- Geen roestvorming, ook niet na jarenlang gebruik

Deze voordelen vindt U verenigd uitsluitend in het

STOD
AFRASTERINGSAPPARAAT VK

VOOR AANSLUITING OP HET LICHTNET 230 VOLT
REESINK
ZUTPHEN-AMSTERDAM-ROTTERDAM

CISTOFA

Mededelingen voor aangeslotenen van Cistofa

Belangrijke mededelingen voor Grossiers en Detaillisten

Ingevolge de bepalingen van het Statuut van Cistofa is het aan leveranciers verboden tegen hogere korting te leveren dan in Cistofa-verband overeengekomen. Een werkelijk verbod voor grossiers en detaillisten om tegen hogere korting te kopen was er echter niet, hoewel dit in strijd geacht kon worden met de geest van Cistofa.

Teneinde moeilijkheden op dit punt te voorkomen, is aan art. 20 van het Statuut als laatste alinea toegevoegd:

Het is grossiers en detaillisten verboden om tegen hogere korting te kopen dan in Art. 19 aangeduid, of zulk een hogere korting te aanvaarden.

Overtreders van deze bepaling, zowel grossiers als detaillisten, zijn dus op grond van dit artikel strafbaar, indien zij een korting, in welke vorm dan ook, accepteren, die hoger ligt dan de vastgestelde.

De Firma van der Heem N.V. bericht ons de wijziging van de volgende typen stofzuigers: „Virgo“ SZ 32 wordt SZ 320.

Het verschil zit in een zwaardere motor en de brutoprijs wordt hierdoor f. 152,50. Verder wordt de Erres SZ 300 gewijzigd in SZ 305 en blijft de prijs hiervan gelijk en wel f. 152,50.

Hierdoor delen wij U mede, prijs van de EFA stofzuiger type ingang van 9 Februari j.l. is geb f. 145.— bruto. De normale staffeling als gedeponerd bij Cistofa hiervoor.

Door de Beoordelingscommissie tofa is van de Grossierslijst afgeve C.V. „Electronica“, Hogewoerd 62, U gelieve hiervan goede nota te

1 MAART 1950

Dit is de sluitingsdatum voor het den van de formlieren!

Een zeer belangrijke datum! Op nl. worden de lijsten van Cistofa afg- en rondgezonden aan de fabrika grossiers. Aan hen die dan de ver- nog niet hebben getekend en ingez- mag geen stofzuiger meer worden ge

Wij vestigen hier nog eens nadru- de aandacht op, aangezien de laatste overtuigend gebleken is, dat de anir met Cistofa mee te doen algemeen ge- mag worden en dat het niet inzende de verklaring uitsluitend te wijten vergeetachtigheid enz. Bedenk U wel, dat niet-inzenden voor U straks moeilijkheden met zich brengt, aang iedere verklaring of aanvraagformulie via de Beoordelingscommissie moet I welke commissie vanzelfsprekend iedere dag bijeenkomt.

EINDE CISTOFA-NIEUWS

STRIJD TEGEN STORINGEN

B.B.C. blijft actief met Luister-Robot

De technische dienst van de BBC, de Britse radio-omroep, houdt zich gaarne op de achtergrond. Zij staat op het standpunt, dat de radio-uitzendingen pas goed zijn als het publiek niets merkt van het bestaan der technici. De vorige week is de technische staf van de BBC voor het eerst van dit principe afgeweken. De pers werd uitgenodigd om naar Broadcast House, waar de BBC is gevestigd, te komen om er de nieuwste uitvinding op radiogebied te zien, aldus meldt het Vrije Volk.

Het ideaal van de radio-mensen is een uitzending zonder enige storing. Dit ideaal is nog niet bereikt, want gemiddeld stoppen de BBC-uitzendingen drie kwart seconden per uur. Om hun ideaal zo dicht mogelijk te benaderen, hebben de ingenieurs van de BBC nu een luister-robot gebouwd.

Tot dusver moesten alleen voor de Home Service 64 verschillende technici op 20 punten voortdurend naar de uitzendingen luisteren om onderbrekingen en storende geluiden te ontdekken en de kwaliteit van het geluid te beoordelen. In feite konden deze mensen hun taak niet aan. Want proefondervindelijk is vastgesteld, dat het menselijke oor na tien minuten reeds zo vermoeid is, dat het de fijne nuances niet meer kan waarnemen, waarom het bij

radio-uitzendingen gaat. Houdt men n- ning met de overzeese diensten va BBC, met het lichte programma, het c- programma en het Europese prograr dan gaat het zelfs om honderden me- die voor een hopeloze taak stonden.

Binnen het jaar zullen al deze teci op de tussen-zenders en versterker-sta- vervangen zijn door een luister-robot. verschrikkelijk ingewikkelde apparaat w- afgestemd op de uitzending van de ho- zender, direct van de bron af en zo- enige storing. Langs een andere kabel- vangt de robot de uitzending, zoals de- teraar die hoort. Zolang de robot hetze- te horen krijgt langs de directe weg al- luisteraar aan zijn toestel, is alles in o-

Wordt de voor de luisteraar beste uitzending echter gestoord of valt deze dan wordt de robot onrustig. Hij begint een lampje te knipperen en met een be- rinkelen. De robot is zo fijngevoelig, dat zelfs attent maakt op storingen, die het r- selijk oor niet hoort.

Hoe meer robots er zijn, hoe gemak- lijker het is de storing op te zoeken, w- iedere storing moet ergens tussen r- robots optreden. Hoe korter deze afst- is, hoe gemakkelijker het werk.

HET ELECTRONISCHE ORGEL

van mexicaanse hond tot „vox humana”

door Ing. J. M. VAN VRIJBERGHE DE CONINGH

Tot de vele toepassingen van de electronenbuis behoort ook haar verwerking als hoofdbestanddeel van een muziekinstrument. Nu is electronische geluidsofwekking op zich zelf geen nieuwigheid, en het meest bekende voorbeeld uit vroegere jaren is wel dat men, door de sterke inductieve koppeling in de antennekring van een ontvanger, in eigen toestel en dat der bureu een scherp gehuil (mexicaanse hond) opwekte. Behalve dat dit geluid zeer storend was, klonk het zeer onmuzikaal, ten eerste, omdat de frequentie (trillingsgetal per seconde) niet constant was en dus een sirene nabootste en ten tweede omdat het timbre (samenstelling van het geluid) weinig aantrekkelijk was. Ook de claxon met constant trillingsgetal is verre van muzikaal te noemen.

Dat door een bepaalde electronische schakeling een geluidsfrequentie kon worden opgewekt, is dus zeker niets nieuws, maar dit kan alleen van betekenis worden, indien men, geheel overeenkomstig de hierboven genoemde punten, ten eerste de frequentie volkomen stabiel kan maken; ten tweede het geluidstimbre naar behoefte kan wijzigen tot „prettig om aan te horen”.

Deze electronische geluidsofwekking is langs verscheidene wegen ontwikkeld en men kan thans allerlei typen „orgels” beluisteren, die in wezen slechts het klavier met een orgel gemeen hebben, daar van het aanslaan van metalen tongen (harmonium) of trilling van een luchtkolom (pijporgel) niets te vinden is. In het electronische orgel worden door een bepaalde schakeling trillingen opgewekt en versterkt, die hoorbaar worden door het aanslaan van een toets (drukcontact), die het desbetreffende onderdeel inschakelt. Geheel overeenkomstig elk ander klavierinstrument kan men dus accoorden aanslaan en melodieën spelen. Over het algemeen zijn twee systemen in hoofdzaak te onderscheiden, en wel 1e opwekking door een dynamo, en 2e inductief koppelen in een electronische schakeling met behulp van een electronenbuis (radiolamp).

Maar gaan we eens eerst het totale bereik van het geluid na en nemen we daarbij eens de zeven octaven van een piano in gedachte. We nemen dan waar, dat de zeer lage en zeer hoge snaren weinig geschikt zijn voor een melodie. Het menselijk oor is beter

afgestemd op de middelste octaven en de uiterste liggen aan de muzikale geluidsgrenzen van het oor. Achter elke toets ligt een of meer snaren van zuiver gestemde frequentie, welke volkomen constant moet blijven. De laagste A-snaar van de piano maakt 55 trillingen per seconde en elke volgende toets ongeveer 6 % meer dan de vorige enz, enz. Gaan we zo een octaaf, dat is 12 toetsen, verder, dan komen we bij de tweede A-snaar; deze heeft precies de dubbele frequentie van de eerste en maakt dus 110 trillingen per seconde. Op het gehele pianoklavier liggen 7 octaven, beginnende en eindigende met A, in totaal dus 8 A-toetsen; hun frequentie van links naar rechts is dan: 55 - 110 - 220 - 440 - 880 - 1760 - 3520 - 7040.

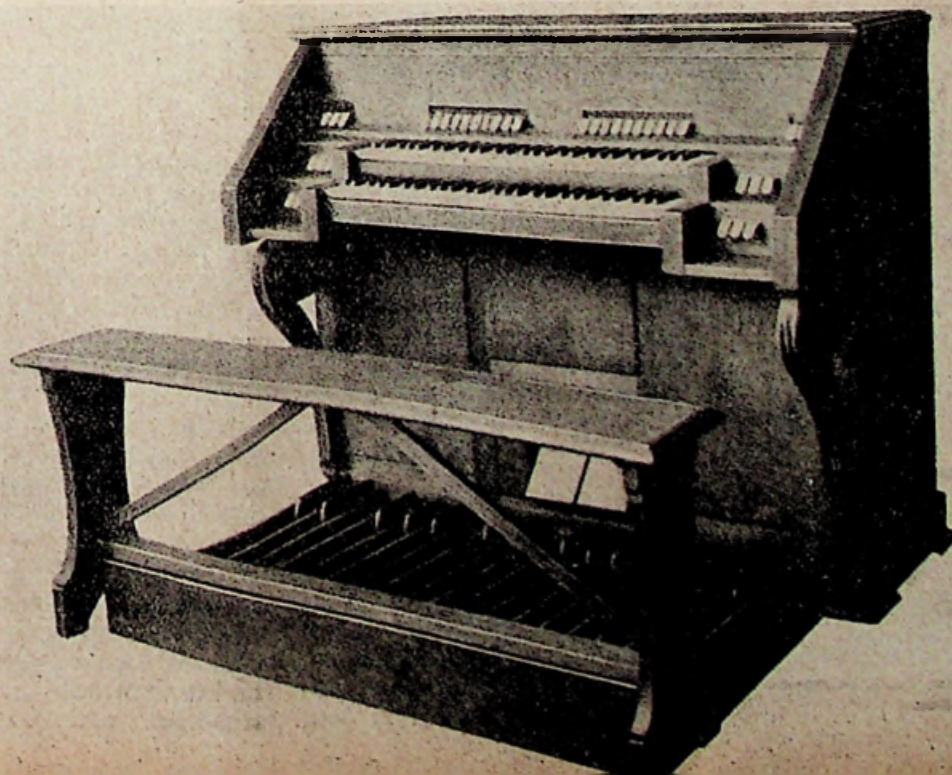
Met de grenzen van 55 tot 7040 bestrijken we practisch het geheel voor de muziek belangrijke gebied (grote trom en pauken niet medegerekend), verdeeld over $7 \times 12 = 84$ toetsen en dus evenveel frequenties.

Wil men dus een electronisch muziekinstrument bouwen, dan zullen minstens 5 octaven, dus $5 \times 12 = 60$ geluidsorganen aanwezig moeten zijn, doch $7 \times 12 = 84$ geven meer mogelijkheden. Hammond, de Amerikaanse orgelbouwer, heeft voor dit geluidsorgaan de dynamo gekozen, waarvan er dus een groot aantal beschikbaar moeten zijn. Daar de toonhoogte o.a. bepaald wordt door het toerental hiervan, is het vanzelfsprekend, dat dit toerental zeer constant moet zijn, wil men geen „sirene-effect” verkrijgen; liggen alle dynamo's op één as, dan is daarmee verstemen van dit orgel uitgesloten. Het Hammond-orgel heeft een opvallend helder timbre, terwijl het snel

ontstaan en afbreken van het geluid reeds direct wijst op een electricch orgaan, daar dit met mechanische trillingen vrijwel niet te bereiken is.

Met de electronenbuis kan evengoed een trillingsorgaan opgebouwd worden, en het is zeer goed mogelijk met een orgaan naar keuze verscheidene frequenties afzonderlijk op te wekken. Daar echter in de muziek elke combinatie van frequenties mogelijk moet zijn, zal men dus over evenveel organen als toetsen moeten beschikken. Al naar de ontwikkeling van het instrument ging men zijn eisen hoger stellen en kwamen de registers naar voren. Door wijziging in de schakeling verkreeg men een ander timbre (alles bij onveranderde frequentie), min of meer overeenkomstig een pijporgel; de registers zijn echter nu uitsluitend schakelaars.

En ten slotte de „vox humana”; hieronder verstaat men het fibrato. Een zweving in de geluidsfrequentie, d.w.z. de geluidsfrequentie is niet meer „muurvast” constant, maar wordt enkele malen per seconde afwisselend iets groter en kleiner dan de „vaste” frequentie, iets dat bij snaar- en stemgeluid de weergave zeer ten goede komt. Ook dit is bij het electronisch orgel ingevoerd door bepaalde schakelingen zodat binnen afzienbare tijd het electronische orgel het pijporgel onherkenbaar kan nabootsen en nog bovendien verscheidene mogelijkheden inhoudt. Reeds ligt het ontwerp gereed voor een electronisch klavierinstrument, dat evenzeer alle bestaande muziekinstrumenten en bovendien naar keuze koor of kinderstem volkomen natuurgetrouw weergeeft.

Nevenstaande afbeelding toont ons het electronische orgel naar ontwerp van Constant Martin te Versailles. Het orgel bevat geen enkel bewegend deel, noch motor, noch pijp, noch blaaswerk.

Iedere toets brengt (met een geringe vertraging, nodig om het oor niet te kwetsen) een electriche oscillator in werking, die een frequentie geeft overeenkomende met de bespeelde noot.

Compagnon Electrotechnische Groothandel

Ik zoek wegens dubbele zaken een compagnon in mijn electrotechnische groothandel. Gegadigde moet volledig vakbekwaam zijn om geheel zelfstandig de onderneming te leiden en een redelijk bedrag aan goederen of contanten kunnen inbrengen.

Br. No. 1377 ELECTRO RADIO MERCUUR.

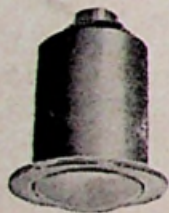

De Hoge Hoed is het nieuwe en populaire inbouwarmatuur voor Attralux- en Comptalux-lampen.

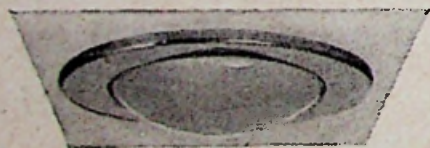
Zó bestelt U de nieuwe armaturen:

HH-A voor Attralux
HH-C voor Comptalux

Zó ontvangt U hem!

Zó ziet Uw klant hem!

De HH biedt U een ruime winstmarge en een grote afzetmogelijkheid. Bruto verkoopsprprijs . . . **9.50**

Vraagt Uw grossier be-
monsterde offerte!

VAN GEEL'S
METAALWARENFABRIEK - BOXTEL

Afschaffing Ondernemingsbelasting

betekent voor de meeste N.V.'s

Belastingverhoging

door J. L. van Hedel, belastingconsulent

In het vorig artikel hebben wij aange-
toond dat het verdwijnen van de Ondernemingsbelasting een niet onbelangrijke belastingvermindering betekent voor de ondernemer die zijn bedrijf uitoefent in de vorm van een eenmanszaak, een vennootschap onder firma of een commanditaire vennootschap.

Het verdwijnen van deze, door de Duitsers ingevoerde, belasting wordt in middenstandskringen dan ook ten zeerste toegejuicht. Dit enthousiasme wordt echter niet gedeeld door de ondernemers die hun bedrijf uitoefenen in de vorm van een naamloze vennootschap. De meeste N.V.'s zullen namelijk méér belasting gaan betalen, zodra de Ondernemingsbelasting verdwenen is!

Het verlies dat de schatkist zal lijden doordat in de toekomst geen ondernemingsbelasting meer geheven zal worden, wil de Minister van Financiën n.l. gedeeltelijk compenseren door het tarief van de Vennootschapsbelasting te verhogen. Deze verhoging is niet onaanzienlijk. Terwijl thans 30 % wordt geheven wanneer de winst niet meer dan f 37 500,— bedraagt. 30 à 33½ % over winsten tussen f 37 500,— en f 45 000,— en 33½ % over winsten van f 45 000,— en meer, zal het tarief voor het boekjaar 1949 worden gesteld op 36 % en voor 1950 en volgende jaren op niet minder dan 40 %. Te beginnen met 1949 zal dus steeds, ongeacht de grootte van de winst, eenzelfde percentage worden geheven.

De lezer die in aanmerking neemt, dat de Ondernemingsbelasting voor lichamen in het algemeen neerkomt op 12 % van de winst, zal zich misschien er over verbazen dat in de aanvang van dit artikel werd beweerd dat door de meeste N.V.'s méér belasting zal moeten worden betaald zodra de Ondernemingsbelasting tot het verleden behoort. Tegenover een verhoging van het tarief der Vennootschapsbelasting met 10 %, staat immers het verdwijnen van de Ondernemingsbelasting welke 12 % bedraagt. Hoe kan dan toch sprake zijn van méér belasting?

Dit raadsel is spoedig opgelost. De Ondernemingsbelasting bedraagt namelijk wel 12 %, maar het bedrag van die belasting kan op de winst als een bedrijfslast in mindering worden gebracht, zodat daarover geen Vennootschapsbelasting be-

taald behoeft te worden. De verhoging van de Vennootschapsbelasting welke in het voornemen van de regering ligt, mag daarentegen niet op de winst in mindering worden gebracht. In cijfers uitgedrukt komt een en ander, ongeveer, op het volgende neer:

De Ondernemingsbelasting bedraagt 12 % van de winst. Het bedrag der Ondernemingsbelasting vermindert echter de winst en daardoor dus ook het bedrag waarover de Ondernemingsbelasting moet worden berekend. Uiteindelijk wordt dus aan Ondernemingsbelasting betaald:

12 % van de winst, verminderd met 12 % over die 12 %, dus met 1,44 % is 10,56 % van de winst. De Vennootschapsbelasting bedraagt 30 % over het bedrag der winst verminderd met de Ondernemingsbelasting. Aangezien de Ondernemingsbelasting 10,56 % van de winst bedraagt, kan de Vennootschapsbelasting worden gesteld op 30 % van 89,44 % (100—10,56) van de winst, dat is dus 26,83 % daarvan. In totaal wordt dus van de winst van een N.V. 26,83 + 10,56 = 37,39 % aan de fiscus geofferd.

Wanneer straks de Ondernemingsbelasting zal zijn afgeschaft, moet door de N.V. niet minder dan 40 % aan belasting worden betaald hetgeen dus 2,61 % méér is dan thans het geval is!

N.V.'s in veel ongunstiger positie

Terwijl dus de ondernemers die hun bedrijf uitoefenen in de vorm van een eenmanszaak, vennootschap onder firma of commanditaire vennootschap, door het verdwijnen van de Ondernemingsbelasting een welkome belastingvermindering tegemoet gaan, zullen de meeste N.V.'s straks groter offers aan de fiscus moeten brengen. Voor deze ondernemingen betekent het afschaffen van de Ondernemingsbelasting dus een verslechtering in plaats van een verbetering.

Van de fiscale zijde bezien zal de N.V.-vorm in de toekomst dus in het geheel niet aantrekkelijk meer zijn. Wanneer inderdaad de door de Minister van Financiën voorgestelde wijzigingen worden aangebracht, zal immers met zekerheid kunnen worden vastgesteld dat in alle gevallen de N.V. in niet-geringe mate onvoordeliger is dan welke andere ondernemingsvorm dan ook. Tot nu toe was dit zeker niet altijd het geval.

Eenmanszaak:		Naamloze Vennootschap:				
Winst	Inkomsten Belasting	Salaris	Ink. Bel.	Winst N.V.	Venn. Bel.	Totaal belasting
f 6000.—	f 796.—	f 5000.—	f 590.50	f 1000.—	f 400.—	f 90.50
" 8000.—	" 1362.—	" 6000.—	" 764.—	" 2000.—	" 800.—	" 1564.—
" 10000.—	" 2055.—	" 7000.—	" 1034.—	" 3000.—	" 1200.—	" 2234.—
" 15000.—	" 4069.—	" 8000.—	" 1324.—	" 7000.—	" 2800.—	" 4024.—
" 20000.—	" 6385.—	" 10000.—	" 2012.—	" 10000.—	" 4000.—	" 6012.—
" 30000.—	" 11813.—	" 12000.—	" 2770.—	" 18000.—	" 7200.—	" 9970.—

Nieuw probleem!

Het zal duidelijk zijn dat hiermede een nieuw probleem wordt geschapen, waarbij ook zeer zeker de middenstand is betrokken. Immers ook in de middenstand komt het herhaaldelijk voor dat de omstandigheden het gebruik maken van de N.V.-vorm wenselijk, zo niet noodzakelijk, maken. Het ziet er echter naar uit dat het toepassen van deze ondernemingsvorm een kostbare geschiedenis gaat worden.

Bij de behandeling van de wetsontwerpen inzake de belastingherziening in de Tweede Kamer, zal dit probleem zeker ter sprake gebracht moeten worden. Zoals een en ander thans is voorgesteld zouden allerlei onbillijke situaties geschapen worden. Het spreekt vanzelf, dat zij die hun bedrijf uitoefenen in de vorm van een N.V. of het omzetten van hun onderneming in een N.V. overwegen, zich zullen afvragen hoe groot het verschil is tussen de belasting die betaald moet worden bij toepassing van de N.V.-vorm en het bedrag dat door de fiscus wordt geëist wanneer de zaken worden gedreven in de vorm van een eenmanszaak of een vennootschap onder firma.

Deze vraag is nimmer geheel juist te beantwoorden. Het is immers zó, dat door de N.V. Vennootschapsbelasting betaald moet worden over de winst (na aftrek van de salarissen voor de directie-leden), terwijl over het daarna resterende bedrag van die winst, Inkomstenbelasting betaald moet worden door de aandeelhouders, zodra die winst aan hen wordt uitgekeerd.

In veel gevallen echter wordt de winst gereserveerd. Het is dus niet mogelijk om vast te stellen hoeveel Inkomstenbelasting daar te zijner tijd van betaald zal moeten worden, vooral, daar dit afhankelijk is van de grootte van het overige inkomen en het dan geldende tarief. Maar zelfs wanneer de Inkomstenbelasting, welke te zijner tijd over de gereserveerde winst betaald zal moeten worden, buiten beschouwing wordt gelaten, blijkt bij een vergelijking duidelijk dat de N.V. een kostbare ondernemingsvorm gaat worden. Dit moge blijken uit bovenstaand overzicht waarin een vergelijking wordt gemaakt tussen de bedragen welke aan de fiscus geofferd moeten worden, wanneer de zaak wordt gedreven als eenmanszaak en de belastingen welke betaald zouden moeten worden indien de N.V.-vorm werd toegepast. Hierbij is dan geen rekening gehouden met de Inkomsten-

belasting, welke te zijner tijd zal moeten worden betaald over de door de N.V. gereserveerde winst. (zie tabel)

In dit voorbeeld werd aangenomen dat bij toepassing van de N.V.-vorm er één directeur is. Als salaris voor deze directeur werden vrij willekeurig gekozen bedragen genomen, welke voor de praktijk zeker niet als maatstaf gelden omdat bij het vaststellen van het salaris van de directeur ener N.V., elk geval op zichzelf beschouwd moet worden.

Ter berekening van de Inkomstenbelasting (bij de eenmanszaak over de gehele winst, bij de N.V. uitsluitend over het salaris) werd gebruik gemaakt van het thans geldende tarief voor iemand die voor twee kinderen aftrek geniet.

Zoals uit het overzicht blijkt is bij een winst van f 20000,— of hoger, het bedrag der belastingen bij toepassing der N.V.-vorm lager. Toch is ook in die gevallen de N.V. onvoordeliger, zoals moge blijken uit onderstaande berekening, waarbij de Inkomstenbelasting, door de aandeelhouders t.z.t. te voldoen, slechts op 20 % werd gesteld:

a. eenmanszaak: winst	f 30000,—	Inkomstenbelasting	f 11813,—
b. Naamloze vennootschap:			
Inkomstenbelasting over f 12000,— salaris	"	2770,—	
Vennootschapsbelasting 40 % van f 18000,—	"	7200,—	
Inkomstenbelasting over gereserveerde winst: 20 % van f 10800,— (f 18000,— — f 7200,—)	"	2160,—	
			f 12130,—

Hieruit blijkt dus wel dat slechts wanneer zéér hoge winsten gemaakt worden de mogelijkheid bestaat dat de N.V. in fiscaal opzicht niet onvoordeliger is.

Reeds eerder is gedacht aan het creëren van een nieuwe ondernemingsvorm die de juridische voordelen biedt van de N.V. en in fiscaal opzicht gelijk is aan de vennootschap onder firma. Door de thans voorgestelde wijzigingen in ons belastingstelsel, wordt de wenselijkheid daarvan veel groter, vooral ook voor de middenstand!

Gevraagd vertegenwoordiger voor het bezoeken van de Industrie en Laboratoria voor de verkoop van elektronische apparaturen. Sollicitant dient zeer goed op de hoogte te zijn met de huidige elektronica. Aanbiedingen onder no. 1405 aan Advertentiebur. Linse & v. d. Waal, Heemraadssingel 123, Rotterdam.

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

Volgummikabel 2 x 0,75 2 x 1 4 x 2,5
4 x 6 en 4 x 10

Plastic snoer import 2 x 0,75

N.G.A.draad 1,5 ø 2,5 ø en 4 ø

Stofzuigers Holland-Electro, Efa-Produka e.a. soorten.

Alle antenne-materialen.

Fa. M. Ossendrijver

St. Pieterhalsteeg 4-6 AMSTERDAM - C.

Telefoon K 2900-42158

„Geen schakelaars zus

of schakelaars zo”

doch uitsluitend

„STOTZ-KONTAKT”!!

zegt de verstandige installateur.

Reeds 2 jaar door KEMA goedgekeurd.

„TECHNISCHE” N. V.

De Constant Rebecquestraat 96-102 's-Gravenhage.

Gestigd sedert 1907

H. BIEZE

NIEUWE HERENGRACHT — AMSTERDAM

Compl. sortering Electro Technisch materiaal bekende, gerenommeerde fabrikaten o.a. NIKO Buis - Dozen - Lassen - Draad - Snoer - enz. Specialiteit in verlichting... uitgebreide collectie W. D. armaturen, Vlakverlichting, Breed- en Diepstralers. HOLLAND-ELECTRO en RUTON

STOFZUIGERS

alle modellen uit voorraad leverbaar

Bezoek onze Monsterkamers. Vraagt reizigersbezoek

NIKO SCHAKELMATERIAAL

in bruin en wit isoliet uit voorraad leverbaar:

MAX GOUDEKET & Co.

WEESPERZIJD 24 - TELEFOON 51163 - AMSTERDAM

NIKO

Inbouwmateriaal voor de moderne bouw

fabricaat
is uitmuntend geconstrueerd

NIKO Schakelmateriaal

voor inbouw en opbouw, in bruin en wit isoliet, grote voorraad!

N.V. **HARTELUST'S** Ijzerhandel
afd. ELECTRO TECHNISCHE GROOTHANDEL
LEEUWARDEN — GRONINGEN

Voor **BUSCH-JAEGER**
SCHAKELAARS EN STOPCONTACTEN
naar **N.V. v.h. CLAESSEN & Co.**
AMSTERDAM - SINGEL 162-164
en haar Filialen:
ALMELO, GRONINGEN, DOETINCHEM, ROTTERDAM

KANTHAL

Weerstandsmateriaal

VOOR ALLE ELECTRISCHE
VERWARMINGSTOESTELLEN EN OVENS
BIMETAAL

KORTE LEVERTIJDEN — KLEINE HOEVEEL-
HEDEN VOORRADIG

KANTHAL MATERIAAL

IMPORTEUR:

N.V. INGENIEURSBUREAU - KRACHT
SWEELINCKSTRAAT 140 — DEN HAAG — TEL. 330966

AKTIEBOLAGET

KANTHAL

HALLSTANHAMMAR

Verhuur van

alle soorten kabel, schakelkasten en illuminatie.
Leveren en verhuren van toneelverlichting.

C. SELMEYER, AMSTELDIJK 44, AMSTERDAM
Postadres: Stalinlaan 34 - Tel. (K 2900) 98181, na 6 uur 23640

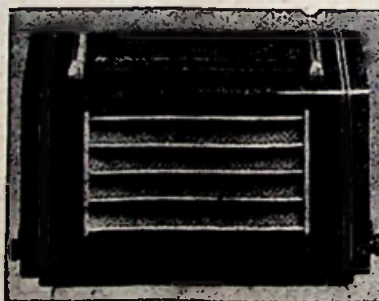
Ondervindt 't, Reska wint 't!

Hier is de aanbieding van

Reska-Radio

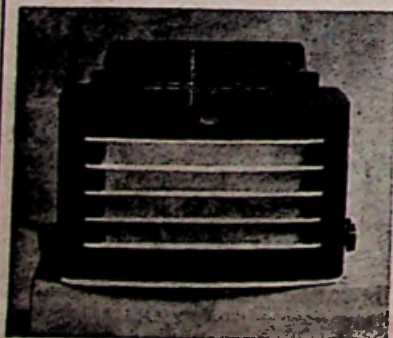
Verkoopkantoor voor Nederland:

JAVASTRAAT 137, AMSTERDAM-O., TELEF. 50291

TYPE E-49 Bruto fl. 298.—

4 golfbereiken
grote stationsschaal in 4 kleuren, met afstemmoog-
zeer fraaie kast, gemakkelijke omschakeling
netspanning

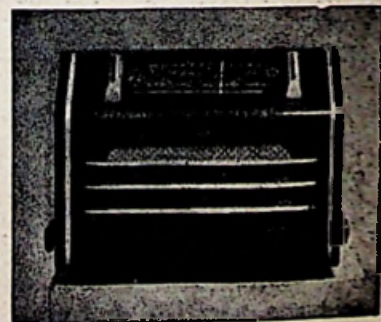

TYPE GW-49 Bruto fl. 185.—
met U-buis

Het beste wat in deze prijsklasse
geboden kan worden

TYPE 549-E Bruto fl. 250.—

met afstemmoog, 3 golfbereiken,
eenvoudige omschakeling met
E-buizen

TYPE 549

Prijs fl. 235.— bruto

in gelijke uitvoering als Type
549-E. Uitgerust met U-buizen

*Handelaren
ruime korting*

RESKA: WETTIG GEDEPONEERD

VOOR DE VEELEISENDE LUISTERAARS!